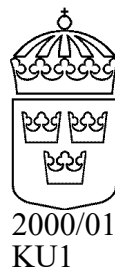

Konstitutionsutskottets betänkande

2000/01:KU1

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Sammanfattning

I betänkandet behandlas budgetpropositionen (prop. 2000/01:1) såvitt avser utgiftsområde 1 Rikets styrelse och 19 motioner med anknytning till utgiftsområdet.

Anslagen inom utgiftsområdet föreslås uppgå till de av regeringen föreslagna beloppen. Mot detta reserverar sig representanten för Centerpartiet som yrkar att anslagen 27:4 Radio- och TV-verket skall minskas med 1 987 000 kr, 90:1 Kungliga hov- och slottsstaten skall minskas med 4 553 000 kr och 90:5 Regeringskansliet m.m. skall minskas med 300 250 000 kr samt att anslaget 27:2 Presstöds skall höjas med 250 000 kr.

Representanterna för Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna och Folkpartiet liberalerna förklarar i var sitt särskilt yttrande att, eftersom dessa partiers förslag inte tillstyrkts av riksdagen i budgetprocessens första steg, deltar de inte i det nu aktuella beslutet om anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Med anledning av två motioner angående avskaffande av riksdagsledamöternas sjukvårds- och läkemedelsförmåner föreslår utskottet ett tillkännagivande till riksdagsstyrelsen om att skyndsamt utreda hur förändringar i ersättnings-systemet bör utformas.

Utskottet avstyrker övriga motionsyrkanden.

Till betänkandet har fogats ytterligare tre reservationer: dels en reservation (m) om avveckling av presstödet och Presstödsnämnden fr.o.m. år 2002, dels en reservation (kd) rörande tröskeleffekt för lågfrekventa tidningar med riksspridning, dels en reservation (mp) angående särskilt presstöd till tidningen Samefolket. Därtill innehåller betänkandet ett särskilt yttrande (mp) om höjningen av riksdagsledamöternas arvode.

2000/01:1 vari regeringen föreslår att riksdagen

1. antar regeringens förslag till lag om ändring i sametingslagen (1992:1433) (avsnitten 2.1 och 6.1),
2. godkänner målet folkstyrelsen skall värnas och fördjupas (avsnitt 4.3),
3. godkänner vad regeringen föreslår om en höjning av driftsstödet (avsnitt 5.1.2),
4. godkänner vad regeringen föreslår om endagstidningarnas rätt att ingå i samdistributionen till lika pris (avsnitt 5.1.2),
5. för budgetåret 2001 anvisar anslagen inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt följande uppställning:

Anslag	Anslagstyp	Tusental kronor
27:1 Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden	ramanslag	5 670
27:2 Presstöd	ramanslag	539 029
27:3 Stöd till radio- och kassettidningar	ramanslag	127 300
27:4 Radio- och TV-verket	ramanslag	10 847
27:5 Granskningsnämnden för radio och TV	ramanslag	8 164
45:1 Sametinget	ramanslag	14 703
46:1 Allmänna val	ramanslag	25 000
46:2 Justitiekanslern	ramanslag	12 820
46:3 Datainspektionen	ramanslag	26 664
46:4 Svensk författningssamling	ramanslag	1 011
90:1 Kungliga hov- och slottsstaten	ramanslag	84 094
90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	ramanslag	559 647
90:3 Riksdagens förvaltningskostnader	ramanslag	440 649
90:4 Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen	ramanslag	45 756
90:5 Regeringskansliet m.m.	ramanslag	3 269 649
90:6 Stöd till politiska partier	ramanslag	145 200
Summa		5 316 203

Riksdagens förvaltningsstyrelsens förslag

Prop. 2000/01:1 vari riksdagens förvaltningsstyrelse föreslår att riksdagen

1. antar riksdagens förvaltningsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen,
2. bemyndigar riksdagsstyrelsen att för budgetåret 2001 besluta om lån i Riksgäldskontoret till investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar till ett sammanlagt belopp av 92 800 000 kronor.

Redogörelsen

Riksdagens förvaltningskontors redogörelse 1999/2000:RFK1 Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 1999.

2000/01:K263 av Ragnwi Marcelind m.fl. (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om nytt förslag beträffande tröskeffekt för lågfrekventa tidningar med riksspridning.

2000/01:K271 av Ingvar Svensson m.fl. (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen avslår vad regeringen föreslår om en höjning av driftstödet,
2. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen för år 2001 under utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt uppställning (se tabell i motionen).

2000/01:K272 av Ingvar Svensson m.fl. (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om stöd för strukturförändringar inom dagspressen,

2000/01:K275 av Sten Andersson och Ewa Thalén Finné (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om presstödet.

2000/01:K294 av Carlinge Wisberg m.fl. (v) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

Riksdagen beslutar enligt vad i motionen anförs om att avskaffa ledamöternas läkemedelsförmån.

2000/01:K308 av Charlotta L Bjälkebring och Johan Lönnroth (v) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att omforma presstödet så att det stimulerar tidningarnas opinionsbildande och granskande uppgifter i hela landet.

2000/01:K312 av Ulf Björklund och Jan Erik Ågren (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att utreda presstöd till tidningen Samefolket.

2000/01:K350 av Henrik Landerholm (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att partistödet är en viktig förklaring till den allt större klyftan mellan väljare och valda,

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att partistödet inneburit en minskad förändringsbenägenhet hos de politiska partierna,

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avskaffa det skattefinansierade partistödet,

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om krav på ökad öppenhet och redovisningsskyldighet för såväl politiska partier som kandidater till förtroendeuppdrag som utses i allmänna val.

2000/01:K354 av Marie Granlund (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om utvidgning av presstödsreglerna.

2000/01:K360 av Lena Sandlin-Hedman m.fl. (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om behovet av ett utvecklat presstöd.

2000/01:K369 av Åsa Torstensson m.fl. (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt följande uppställning (se tabell i motionen).

2000/01:K376 av Thomas Julin m.fl. (mp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

Riksdagen beslutar om att avskaffa ersättningen för riksdagsledamöternas sjukvårds- och läkemedelskostnader enligt vad som anføres i motionen.

2000/01:K378 av Matz Hammarström m.fl. (mp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om inrättande av ett särskilt presstöd för tidningen Samefolket i enlighet med Minoritetsspråkskommitténs betänkande,

2000/01:K381 av Per Unckel m.fl. (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anføres i motionen till utgiftsområde 1 27:2 Presstöd för budgetåret 2001 239 029 000 kr.

2. Riksdagen beslutar att presstödet avvecklas helt fr.o.m. budgetåret 2002 i enlighet med vad som anføres i motionen,

3. Riksdagen beslutar att Presstödsnämnden avvecklas fr.o.m. budgetåret 2002 och att bevakningsuppgifter avseende ännu återstående lån m.m. övertas av Kammarkollegiet i enlighet vad som anføres i motionen,

4. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförts i motionen till utgiftsområde 1 27:5 Granskningsnämnden för radio och TV för budgetåret 2002 8 402 000 kr.

2000/01:K382 av Per Unckel m.fl. (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anføres i motionen till utgiftsområde 1 politikområdet C 4 Stöd till politiska partier för budgetåret 2001 48 352 000 kr.

2000/01:Fi211 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

9. Riksdagen anvisar för budgetåret 2001 anslagen under utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt uppställningen i bilaga 2 (i motionen).

2000/01:Kr341 av Siv Holma m.fl. (v) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om presstödsregler.

2000/01:Kr343 av Åsa Torstensson m.fl. (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om värdet av ett höjt presstöd.

2000/01:Kr346 av Lennart Kollmats och Kenth Skårvik (fp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om minskat presstöd.

Utfrågning

Den 19 oktober 2000 hade utskottet en intern utfrågning där riksdagsdirektören Anders Forsberg, förvaltningschef Kerstin Andersson och ekonomichefen Lena Uhlin lämnade information om riksdagsförvaltningens årsredovisning för 1999 och om det pågående arbetet med att förbättra resultatredovisningen.

Utskottet

Inledning

Regeringen föreslår i budgetpropositionen att riksdagen för budgetåret 2001 anvisar anslagen inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse i enlighet med den uppställning som redovisas i propositionen. Av uppställningen framgår att anslagsbeloppen för utgiftsområdet år 2001 sammanlagt uppgår till 5 316 203 000 kr. Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Folkpartiet liberalerna föreslår i partimotioner och kommittémotioner ändringar av vissa av anslagen inom utgiftsområdet. Budgetpropositionens respektive motionernas förslag till anslag inom utgiftsområdet budgetåret 2001 framgår av följande tabell.

2000/01:KU1

Belopp i 1000-tal kronor

Anslag	Propositionens förslag	Oppositionspartiernas förslag i för- hållande till propositionens förslag				
		(m)	(kd)	(c)	(fp)	
27:1	Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden	5 670				
27:2	Presstöd	539 029	-300 000	-124 000	+250	-400 000
27:3	Stöd till radio- och kassettidningar	127 300				
27:4	Radio- och TV-verket	10 847			-1 987	
27:5	Granskningsnämnden för radio och TV	8 164				
45:1	Sametinget	14 703				
46:1	Allmänna val	25 000				
46:2	Justitiekanslern	12 820				
46:3	Datainspektionen	26 664		-6 000		
46:4	Svensk författnings- samling	1 011				
90:1	Kungliga hov- och slottsstaten	84 094			-4 553	
90:2	Riksdagens ledamöter och partier m.m.	559 647				
90:3	Riksdagens förvalt- ningskostnader	440 649				
90:4	Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen	45 756				
90:5	Regeringskansliet m.m.	3 269 649		-430 000	-300 250	-330 000
90:6	Stöd till politiska partier	145 200	-96 848			-30 000
Summa		5 316 203	-396 848	-560 000	-306 540	-760 000

Utgiftsområde 1 omfattar politikområdet Demokrati samt delar av politikområdena Mediepolitik och Samepolitik. I utgiftsområdet ingår även anslagen Kungliga hov- och slottsstaten, Regeringskansliet m.m., Stöd till politiska partier, riksdagens ledamöter och partier m.m., riksdagens förvaltningskostnader samt Riksdagens ombudsmän.

I propositionen framhåller regeringen att utgiftsområdet skiljer sig i flera avseenden från övriga utgiftsområden. För bl.a. riksdagen och dess ombudsmän, Regeringskansliet och hovet gäller särskilda förutsättningar. Mål- och resultatstyrning går inte att applicera på stora delar av utgiftsområdet. Detta innebär att mål som är uppföljningsbara, dvs. mätbara och avgränsade i tiden, inte kan fastställas. För flera verksamheter inom utgiftsområde 1 sätter regeringen över huvud taget inga mål.

Riksdagen har den 22 november (bet. 2000/01:FiU1, rskr. 2000/01:36) beslutat i enlighet med propositionens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 1. Summan av de till utgiftsområdet hörande utgifterna får högst uppgå

till det sålunda beslutade beloppet. Anslagen inom utgiftsområdet skall därtill fastställas genom ett särskilt beslut.

2000/01:KU1

Demokrati

Politikområdet Demokrati omfattar: utvecklingsprojektet Tid för demokrati; betalning av statens kostnader för valsedlar, valkuvert och andra valtillbehör samt ersättningar till vissa myndigheter m.m. för biträde i samband med allmänna val; Justitiekanslerns och Datainspektionens verksamheter samt tilldelningen av Statens författningssamling (SFS) till kommuner, landsting och kommunbibliotek.

Mål för politikområdet

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen i fråga om politikområdet Demokrati godkänner målet folkstyrelsen skall värnas och fördjupas.

Regeringen menar att politiken skall inriktas på att främja medborgarnas aktiva deltagande i de politiska beslutsprocesserna och i samhällslivet. Vidare att inriktningen skall vara att stärka individens integritet och yttrandefrihet samt att verka för en rättssäker förvaltning. Valdeltagandet i de allmänna valen år 2002 skall öka. Förutsättningarna för människor, särskilt personer med utländsk bakgrund, funktionshindrade, arbetslösa, barn och ungdomar, att delta i demokratin skall förbättras.

Utskottets bedömning

Utskottet har inga invändningar mot det föreslagna målet för politikområdet Demokrati och tillstyrker därför att riksdagen godkänner målet folkstyrelsen skall värnas och fördjupas (yrkande 2).

Allmänna val

Propositionen

Regeringen föreslår att *anslaget 46:1 Allmänna val* skall uppgå till 25 mkr budgetåret 2001.

Från anslaget betalas statens kostnader för valsedlar, valkuvert och andra valtillbehör samt ersättningar till vissa myndigheter m.m. för biträde i samband med allmänna val. Inom anslaget finns även medel till regeringens utvecklingsprojekt för folkstyrelsen – Tid för demokrati. Projektet syftar till att utveckla medborgarnas aktiva deltagande i de politiska beslutsprocesserna och i samhällslivet samt till att öka valdeltagandet. Riksdagen har beslutat om medel för utvecklingsprojektet i den ekonomiska vårpropositionen för budgetåret 2000 (prop. 1999/2000:100, bet. 1999/2000:FiU27, rskr. 1999/2000:262). Arbetet har inletts under år 2000 och kommer att pågå t.o.m. år 2002. Det består av tre huvudaktiviteter: ett nationellt rådslag om demokrati och delaktighet, stöd för demokratiutveckling samt uppmärksam-

mandet av 80-årsjubileet av den allmänna rösträtten. Det nationella rådslaget kommer att pågå under år 2000 och är kopplat till remissarbetet med Demokratiutredningens slutbetänkande.

Belastningen på anslaget beror till största delen på vilka val som hålls under året. Vid utgången av 1999 fanns ett anslagssparande på ca 34 mkr. Under 2000 har 16,7 mkr av anslagssparandet dragits in.

Utskottets bedömning

Utskottet tillstyrker propositionens förslag att anslaget 46:1 Allmänna val skall uppgå till 25 mkr budgetåret 2001.

Justitiekanslern

Propositionen

Regeringen föreslår att *anslaget 46:2 Justitiekanslern* skall uppgå till 12,820 mkr budgetåret 2001.

Målet med Justitiekanslerns (JK) verksamhet är att värna om rättssäkerheten och förbättra effektiviteten på den offentliga förvaltningens område, att se till att den enskilde kommer till sin rätt utan att det allmänna intresset sätts åt sidan på skaderegleringens område samt att bidra till en riktig rättstillämpning och lagföring på tryckfrihetens och yttrandefrihetens områden.

Av JK:s resultatredovisning för budgetåret 1999 framgår att antalet inkomna ärenden under 1999 uppgick till 4 310 och antalet avgjorda ärenden till 4 453. Vid en jämförelse med budgetåret 1998 har antalet inkomna ärenden minskat med 23 %. Antalet avgjorda ärenden har minskat med 26 %. Minskningen av antalet inkomna och avgjorda ärenden är framför allt en följd av ändringar i lagstiftningen om personregister respektive övervakningskameror. Samtidigt har antalet inkomna skadeståndsärenden ökat med närmare 25 %. Antalet inkommande tillsynsärenden har minskat med omkring 10 %. JK har uttalat kritik i 7 % av tillsynsärendena vilket nästan är en fördubbling jämfört med föregående år. Antalet ej avgjorda ärenden har vid årets slut, jämfört med motsvarande siffra vid utgången av år 1998, minskat från 791 till 648 ärenden eller med 18 %. Den genomsnittliga handläggningstiden för de ärendegrupper som får anses ha en särskild betydelse för enskilda, tillsyn och skadestånd, uppgår till drygt fyra respektive drygt tre månader. Regeringen anser att JK i allt väsentligt har uppnått de verksamhetsmål som regeringen har satt upp.

Regeringen gör den bedömningen att anslaget för år 2001 bör ligga i nivå med anslaget för innevarande år. Som kompensation för beräknade ökade utgifter för löner, lokaler m.m. justeras anslaget upp med 169 000 kr år 2001.

Utskottets bedömning

Utskottet tillstyrker propositionens förslag att anslaget 46:2 Justitiekanslern skall uppgå till 12,820 mkr budgetåret 2001.

Propositionen

Regeringen föreslår att *anslaget 46:3 Datainspektionen* skall uppgå till 26,664 mkr budgetåret 2001.

I propositionen anføres att Datainspektionen har uppnått samtliga verksamhetsmål som regeringen angivit. Regeringens återrapporteringskrav har emellertid i huvudsak varit inriktade på prestationsmått och ger inte så god information om vilka effekter och resultat som uppnåtts. Någon samlad bedömning av i vilken utsträckning effektmålen, dvs. att förhindra intrång i enskildas personliga integritet i samband med automatisk databehandling och att säkerställa god sed i kreditupplysnings- och inkassoverksamhet, har uppnåtts är därför svårt att göra enbart utifrån årsredovisningen. Regeringen avser därför att inför kommande budgetår utveckla mera resultatnriktade verksamhetsmål och återrapporteringskrav. Vidare anføres att en särskild utredare för närvarande gör en översyn av Datainspektionens uppgifter och verksamhet och skall lämna förslag till inriktning, omfattning och finansiering av den fortsatta verksamheten. Översynen görs mot bakgrund av de nya krav som ställs på grund av personuppgiftslagen och den snabba utvecklingen på informationsteknikens område. Regeringen kommer på grundval av översynen att redovisa sina förslag till fortsatt inriktning och finansiering i budgetpropositionen för 2002. I avvaktan på resultaten av den pågående översynen föreslår därför regeringen inte nu några förändringar i verksamhetsinriktningen inför 2001.

Motionen

I *motion 2000/01:K271 av Ingvar Svensson m.fl. (kd)* föreslås att anslaget minskas med 6 mkr i förhållande till regeringens förslag i avvaktan på resultatet av den pågående utvärderingen av Datainspektionens verksamhet (yrkande 2 delvis).

Utskottets bedömning

Utskottet tillstyrker propositionens förslag att anslaget 46:3 Datainspektionen skall uppgå till 26,664 mkr budgetåret 2001 och avstyrker motion K271 yrkande 2 delvis (kd), enligt vilken anslaget föreslås minskas med 6 mkr.

Svensk författningssamling*Propositionen*

Regeringen föreslår att *anslaget 46:4 Svensk författningssamling* skall uppgå till 1,011 mkr budgetåret 2001.

Från anslaget betalas bl.a. den kostnadsfria tilldelningen av Svensk författningssamling (SFS) till kommuner, landsting och kommunbibliotek. Det avtal som träffades efter den år 1998 gjorda upphandlingen av tryck- och

distributionstjänsten för SFS gäller till utgången av år 2001. Efter detta kommer en ny upphandling att göras.

2000/01:KU1

Utskottets bedömning

Utskottet tillstyrker propositionens förslag att anslaget 46:4 Svensk författningssamling skall uppgå till 1,011 mkr budgetåret 2001.

Mediepolitik

Politikområdet Mediepolitik omfattar dagspress, radio och television samt skydd av barn och ungdom från skadligt innehåll i massmedierna. Till området hör Presstödsnämnden, Taltidningsnämnden, Radio- och TV-verket, Granskningsnämnden för radio och TV, Statens biografbyrå och Rådet mot skadliga våldsskildringar samt Sveriges Television AB, Sveriges Radio AB och Sveriges Utbildningsradio AB. Politikområdet består av anslag under både utgiftsområde 1 och utgiftsområde 17, som bereds av kulturutskottet. Under utgiftsområde 1 ingår det tidigare verksamhetsområdet Mediefrågor, vilket innebär att budgetförslaget för anslagen till Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden, Presstöd, Stöd till radio- och kassettidningar, Radio och TV-verket samt Granskningsnämnden för radio och TV återfinns inom utgiftsområdet.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen (utgiftsområde 17, volym 9) att riksdagen godkänner att målet för mediepolitiken skall vara att stödja yttrandefrihet, mångfald, massmediernas oberoende och tillgänglighet samt att motverka skadliga inslag i massmedierna. Ansvaret i riksdagen för beredning av ärenden som hör till politikområdet Mediepolitik är delat mellan konstitutionsutskottet och kulturutskottet. Regeringens förslag om riksdagens godkännande av mål för politikområdet har hänvisats till kulturutskottet för beredning.

Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden

Propositionen

Regeringen föreslår att *anslaget 27:1 Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden* skall uppgå till 5,670 mkr budgetåret 2001.

Presstödsnämndens huvudsakliga uppgift är att fördela det statliga stödet till dagspressen. Taltidningsnämndens huvudsakliga uppgift är att fördela det statliga stödet till radio- och kassettidningar. Nämndernas verksamhet fungerar enligt regeringen väl och inga förändringar av inriktningen på verksamheten föreslås för kommande år.

Motionen

I *motion 2000/01:K381 av Per Unckel m.fl. (m)* föreslås att riksdagen beslutar att Presstödsnämnden avvecklas fr.o.m. budgetåret 2002 och att bevakningsuppgifter avseende ännu återstående lån m.m. övertas av Kammarkol-

legiet (yrkande 3). Motionärerna anser att presstödet skall avvecklas fr.o.m. år 2002. Presstödsnämnden kommer då inte längre att ha någon uppgift att fylla och kan därmed avvecklas.

2000/01:KU1

Utskottets bedömning

Utskottet tillstyrker propositionens förslag att anslaget 27:1 Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden skall uppgå till 5,670 mkr budgetåret 2001.

I motion K381 yrkande 3 (m) föreslås att Presstödsnämnden bör avvecklas fr.o.m. år 2002. Förslaget är en följd av att motionärerna anser att presstödet skall avvecklas. Utskottet delar emellertid inte motionärernas uppfattning om avveckling av presstödet. Det saknas då skäl att avveckla Presstödsnämnden. Motion K381 yrkande 3 (m) avstyrks.

Ändrade presstödsregler

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner att stödbeloppen för driftsstödet höjs med 3 % fr.o.m. år 2001.

Stödbeloppen för driftsstödet höjdes med 4,5 % fr.o.m. den 1 januari 2000. Regeringen anför att denna höjning har underlättat den ekonomiska situationen för många andratidningar. Regeringen pekar emellertid också på att det av Presstödsnämndens årliga rapport Dagspressens ekonomi avseende år 1999 framgår att trenden med sjunkande upplagor och vikande annonsvolymer består. Rapporten visar också att innevarande konjunkturuppgång fått mindre effekter på tidningsföretagens resultat år 1999 än väntat. Mot bakgrund av många andratidningars svåra ekonomiska situation och för att ytterligare värna den publicistiska mångfalden föreslås därför en generell höjning av stödbeloppen för driftsstödet med 3 % fr.o.m. den 1 januari 2001. Höjningen motsvarar en extra kostnad på ca 14 mkr per år.

Regeringen föreslår vidare att riksdagen godkänner att endagstidningarna ges rätt att ingå i samdistributionen till s.k. lika pris som flerdagstidningarna, om de har minst en procent hushållstäckning i den blockregion där tidningens utgivningsort är belägen.

Regeringen gav i september 1999 Presstödsnämnden i uppdrag att utreda distributionssituationen för tidningar med endagsutgivning. Presstödsnämnden lämnade i april 2000 in en rapport till regeringen med anledning av detta uppdrag (dnr Ku2000/1412/Me). Rapporten har remissbehandlats.

Mot bakgrund av rapporten gör regeringen bedömningen att endagstidningarna med nuvarande system riskerar att hamna i ett sämre konkurrensläge än de samdistribuerade tidningarna. Om endagstidningarna slås ut innebär det enligt regeringen minskad mångfald på dagstidningsmarknaden. Möjligheten att ingå i samdistributionen till lika pris förbättrar endagstidningarnas service till sina abonnenter samt bidrar till att öka dessa tidningars status. Regeringen föreslår därför att endagstidningarna ges rätt att delta i samdistributionen till lika pris. Enligt regeringens uppfattning bör dock rätten att ingå i samdistributionen till lika pris begränsas till att framför allt avse

endagstidningar med lokal och regional spridning. Den belastning som de föreslagna förändringarna kan medföra för administrationen av distributionen bör enligt regeringens bedömning kunna rymmas inom den prisdifferentiering på 10 % som nu är tillåten. Kostnaden för reformen ryms inom ramen för anslaget presstödet.

I budgetpropositionen anför regeringen att det för närvarande inte finns tillräckliga skäl att ändra fördelningen av det begränsade driftsstödet eller att förändra reglerna om gratisutdelning. Vidare redovisar regeringen att ett remissbehandlat förslag om att en tidning som vid samverkan med annan tidning inte uppnår gränsen på minst 51 % eget redaktionellt innehåll skall ha rätt till avtrappat driftsstöd under fyra år för närvarande bereds vidare inom Regeringskansliet.

Regeringen aviserar i budgetpropositionen (volym 9, utgiftsområde 17) också att den har för avsikt att ge Presstödsnämnden i uppdrag att överväga möjligheter att stärka dagstidningarnas förutsättningar att omstrukturera verksamheten med hänsyn till utvecklingen på medieområdet och den tekniska utvecklingen.

Motionerna

I *motion 2000/01:K271 av Ingvar Svensson m.fl. (kd)* föreslås att riksdagen avslår regeringens förslag om höjning av driftsstödet (yrkande 1). Motionärerna är positiva till de regelförändringar som övervägs, eftersom dessa kan underlätta strukturförändringar och därmed på sikt minska beroendet av presstödet. Enligt motionärerna bör det dock inte ske någon uppjustering av anslaget år 2001. Samma motionärer begär i *motion 2000/01:K272 yrkande 3* ett tillkännagivande till regeringen om stöd för strukturförändringar inom dagspressen. Presstödet har enligt motionärerna betytt mycket både för mångfald i opinionsbildning och för övrig publicistisk mångfald. Förändringar på annonsmarknaden och i läsarnas krav kommer att medföra ett behov av strukturförändringar, exempelvis i form av samverkan och fusioner av olika slag. Härigenom kommer presstödet att så småningom fasas ut. Motionärerna anser att sådana strukturförändringar bör stödjas i syfte att ge en livskraftig dagspress.

I *motion 2000/01:Kr343 yrkande 9 av Åsa Torstensson m.fl. (c)* begärs ett tillkännagivande till regeringen om värdet av höjt presstödet. Motionärerna anser att presstödet bör förenas med särskilda insatser för att underlätta för tidningsföretag att utveckla teknik och arbetsformer för att vara med på den digitala mediemarknaden och möta framtida krav. Enligt motionärerna skulle ett utökat stöd möjliggöra för endagstidningarna att utvecklas.

I *motion 2000/01:K263 av Ragnwi Marcelind m.fl. (kd)* föreslås att lågfrekventa tidningar med riksspridning vars upplaga hamnar under 7 000 men inte 6 500 exemplar ges oreducerat driftsstöd under en period av högst två år och att stödet därefter avvecklas. Ett nytt oreducerat driftsstöd bör enligt motionärerna kunna beviljas först när upplagan överstiger 7 000 exemplar under minst tre år.

I motion 2000/01:K312 av Ulf Björklund och Jan Erik Ågren (kd) anförs att det finns ett behov av att utreda ett särskilt samiskt presstödet, om inte tidningen Samefolket kan omfattas av nuvarande regler. Samefolket ges enligt motionärerna ut en gång i månaden och har en upplaga på ca 2 000 exemplar. Sametingets kulturråd lämnar ett bidrag som täcker ca 50 % av kostnaderna. I och med Sametingets tillkomst har enligt motionärerna behovet av en bredare plattform för den samiska samhällsdebatten gjort sig gällande. Motionärerna menar att det inte är tillräckligt för att hantera den nya samiska samhällssituationen att samerna endast förfogar över en månadstidning med begränsat utrymme. I Norge uppgår det samiska presstödet till 8 mkr, vilket motionärerna anser skulle kunna vara vägledande vid utformningen av svenska bestämmelser. Frågan om inrättande av stöd till samisk press tas även upp i motion 2000/01:K378 av Matz Hammarström m.fl. (mp). Motionärerna anser att det i enlighet med Minoritetsspråkskommitténs förslag bör inrättas ett särskilt presstödet till tidningen Samefolket (yrkande 7).

I motion 2000/01:K354 av Marie Granlund (s) föreslås en utvidgning av presstödsreglerna. Motionären anför att det finns 226 invandrar- och minoritetstidningar i Sverige och att endast ett fåtal av dessa får presstödet. Enligt motionären är en vid flora av invandrar- och minoritetsmedia viktigt av demokratiska skäl: för att ge individer och grupper identitet, för att stimulera integration men också för att inspirera de etablerade medierna att bli bättre på att skildra olika verkligheter. Presstödet måste utvidgas så att dessa medier kan få stöd, anser motionären.

I motion 2000/01:Kr341 yrkande 3 av Siv Holma m.fl. (v) föreslås ett riktat stöd till dagstidningar som dagligen ger ut en eller flera sidor på minoritetsspråk. Motionärerna menar att ett av de bästa sätten att stärka språket är genom dagstidningarna. Regeringen gjorde i propositionen om nationella minoriteter bedömningen att presstödsreglerna gav ett tillräckligt stöd för samiska, finska och meänkieli. I dag finns det tre tidningar som vänder sig till finnar och tornedalingar och som har presstödet, nämligen Viikkoviesti, Ruotsin Suomalainen och Haparandabladet. Det är enligt motionärerna inte tillräckligt för att på sikt bevara och öka kunskapen om språket bland de nationella minoriteterna. Dessutom är utbredningen för dessa speciella tidningar inte särskilt stor. De flesta har större intresse av den tidning som finns där vederbörande är bosatt. Därför anser motionärerna att det behövs ett riktat stöd till dagstidningar som tar in sidor på minoritetsspråk.

I motion 2000/01:K360 av Lena Sandlin Hedman m.fl. (s) föreslås ett tillkännagivande till regeringen om behovet av ett utvecklat presstödet. Demokratien förutsätter en fri och förutsättningslös diskussion i politiska frågor. Enligt motionärerna är det ett demokratiskt dilemma att dagstidningarna är mer borgerliga än sina läsare. Annonsintäkterna utgör 65 % av tidningarnas inkomster. När en borgerlig tidning har fler läsare än en socialdemokratisk konkurrent, får den också flest annonser. Men den omvända situationen, när den socialdemokratiska tidningen har flest läsare, ger sällan den socialdemokratiska tidningen störst annonsinkomster. Marknadskrafterna förmår således inte alstra en demokratiskt tillfredsställande presstruktur, varför demokratin måste gå in och stötta där det brister. Annonsfrågan är central för framtidens tidningspolitik. Enligt motionärerna bör presstödet ses över och utvecklas för

att garantera en mångfald i opinionsbildningen samt säkerställa demokratin och allmänintresset.

I motion 2000/01:K308 av Charlotta L Bjälkebring och Johan Lönnroth (v) föreslås ett tillkännagivande till regeringen om behovet av att utforma presstödet så att det stimulerar tidningarnas opinionsbildande och granskande uppgifter i hela landet. Motionärerna menar att presstödet bör omformas på ett sådant sätt att man tar till vara erfarenheterna från nedläggningen av tidningarna Arbetet och Ny Tid samt de stora förändringar som ägt rum på medie- och IT-området på senare år. Bildandet av regionerna Västra Götaland och Skåne ökar behovet av samhällsbevakning på den regionala nivån. Fixeringen av vad som händer i Stockholm menar motionärerna dock snarare har ökat på senare tid. Enligt motionärerna bör det i första hand prövas om stödet kan utformas så att det blir bättre spritt regionalt. Motionärerna menar också att den presspolitiskt eftersträlvade mångfalden främst gäller tidningarnas opinionsbildande avdelningar, men att presstödet har generell karaktär och inte tar hänsyn till detta.

Tidigare riksdagsbehandling m.m.

Utskottet behandlade motionsyrkanden om ändring av reglerna beträffande stödet för lågfrekventa tidningar som har en upplaga på mellan 6 500 och 7 000 exemplar i betänkande 1999/2000:KU1. Utskottet uttalade då att det i reglerna för presstödet med nödvändighet finns tröskeeffekter vad avser relationen mellan upplagestorlekar och stödbelopp och att dessa effekter i det enskilda fallet kan anses orättvisa. Enligt utskottets mening var det dock olämpligt att man genom införandet av alltför många undantagsregler rubbade de generella principer som ligger till grund för reglerna om ekonomiskt stöd till dagspressen. – I betänkandet avstyrkte utskottet också en motion om att utreda frågan om särskilt presstöd till tidningen Samefolket. Utskottet hade från Presstödsnämnden inhämtat att frågan om huruvida presstöd kan utgå till tidningen Samefolket vid en övergång till veckoutgivning inte hade prövats i Presstödsnämnden. Frågan om huruvida tidningens innehåll skulle anses vara inriktat på ett avgränsat intresseområde eller anses som ett organ för samernas renskötsel kunde enligt Presstödsnämnden inte besvaras förrän Samefolket i en ny skepnad hade börjat ges ut så att innehållet kunde granskas. Utskottet instämde i Presstödsnämndens bedömning att frågan om tidningens möjligheter att få stöd först borde prövas utifrån nuvarande pressstödsförordning, innan frågan blev föremål för en särskild utredning. – Utskottet behandlade även ett motionsyrkande om en översyn av presstödsreglerna med inriktning på behovet av stöd till de tidningar som dagligen ger ut en eller flera sidor på ett av minoritetsspråken. Enligt vad utskottet hade erfårit hade Presstödsnämnden nyligen fått i uppdrag av regeringen att se över det begränsade driftsstöd som det här var tal om, varmed yrkandet enligt utskottet fick anses besvarat.

I proposition 1996/97:3 Kulturpolitik behandlades bl.a. frågan om inriktningen på de framtida insatserna för dagspressen. Regeringen anförde att de grundläggande motiven för den statliga presspolitiken slogs fast i mitten på

1970-talet. Enligt 1972 års pressutredning var målet för presspolitiken att det skulle finnas en mångfald på tidningsmarknaden som ger läsarna valfrihet och skapar möjlighet för en allsidig debatt och opinionsbildning. Utredningen utgick i sina bedömningar framför allt från överväganden om massmediernas roll i den svenska demokratin och pressens roll i det demokratiska systemet. Också Pressutredningen -94 grundade sina bedömningar på massmediernas roll i den demokratiska processen. Dagspressen har en central betydelse för den fria åsikts- och opinionsbildningen. Massmedielandskapet har förändrats sedan grunden för det nuvarande presstödsystemet lades. Det finns numera ett brett spektrum av andra medier som i hög grad bidrar till att skapa mångfald i nyhetsförmedling och opinionsbildning. Pressutredningen -94 gjorde emellertid bedömningen att dagspressen fortfarande har en särskild och central ställning i medielandskapet och att pressen mer heltäckande än andra massmedier bidrar till att fylla de funktioner som massmedierna har i ett demokratiskt samhälle. – I kulturpropositionen gjorde regeringen bedömningen att statens direkta insatser borde verka för att värna mångfalden på dagstidningsmarknaden i syfte att främja en allsidig nyhetsförmedling och opinionsbildning. Detta borde presspolitiken enligt regeringen verka för genom att främja konkurrens mellan dagstidningar på framför allt den regionala marknaden, främja förekomsten av monopolbrytande, kompletterande dagstidningar på framför allt den regionala marknaden samt genom att stödja en bred spridning av dagstidningar. – Konstitutionsutskottet gjorde inga särskilda uttalanden med anledning av regeringens bedömning (bet. 1996/97:KU1).

Minoritetsspråkskommittén (SOU 1997:192) föreslog i fråga om tidningar och tidskrifter att reglerna om statligt stöd till kulturtidskrifter skulle utformas så att stöd till sådana tidskrifter på samiska, finska och romani chib särskilt beaktas. Kommittén konstaterade, när det gällde villkoren för statligt presstöd, att det fanns vissa förmånligare villkor för ekonomiskt stöd till dagstidningar som vände sig till språkliga minoriteter i presstödsförordningen (1990:524). Bland annat gav en särskild regel i förordningen möjlighet till en generösare bedömning för utgivning av en dagstidning i Tornedalen under förutsättning att en del av innehållet är på finska. Vidare konstaterade kommittén att dagstidningar på samiska hade möjlighet att få statligt stöd via Sametinget. När det gällde statligt stöd till kulturtidskrifter, som regleras genom förordningen (1993:567), fanns dock inga regler om att tidskrifter som ges ut på samiska, finska eller romani chib särskilt skall beaktas när bidrag beviljas. Kommittén föreslog därför att detta skulle ändras så att det av förordningen framgick att det vid bidrags beviljande skall beaktas att kulturtidskrifter på dessa språk skall få tillräckligt ekonomiskt stöd.

Utskottets bedömning

Utskottet tillstyrker propositionens förslag om ändrade presstödsregler, vilket innebär att utskottet föreslår att riksdagen godkänner regeringens förslag om en höjning av driftsstödet (yrkande 3) och om endagarstidningarnas rätt att ingå i samdistributionen till lika pris (yrkande 4). Utskottet avstyrker motion

K271 yrkande 1 (kd), i vilken det föreslås att riksdagen avslår regeringens förslag om höjning av driftsstödet.

När det gäller motion K263 (kd), där det föreslås att lågfrekventa tidningar med riksspridning vars upplaga hamnar under 7 000 men inte 6 500 exemplar skall ges oducerat driftsstöd under en period av högst två år och att stödet därefter avvecklas, vidhåller utskottet sin tidigare inställning att det är olämpligt att man genom införandet av alltför många undantagsregler rubbar de generella principer som ligger till grund för reglerna om ekonomiskt stöd till dagspressen. Motion K263 (kd) avstyrks.

I motionerna K312 (kd), K378 yrkande 7 (mp), K354 (s) och Kr341 yrkande 3 (v) tas i olika former upp frågan om särskilt presstödet till tidningar som helt eller delvis ges ut på invandrar- och minoritetsspråk. Flertalet av dessa tidningar har små möjligheter att klara de krav för presstödet som uppställs i presstödsförordningen. Visserligen kan det av integrationsskäl eller andra orsaker vara befogat med ett särskilt stöd för många av dessa tidningar. Enligt utskottets mening utgör dock detta inte skäl för att rubba de generella principer som ligger till grund för reglerna om ekonomiskt stöd till dagspressen. Motionerna K312 (kd), K378 yrkande 7 (mp), K354 (s) och Kr341 yrkande 3 (v) avstyrks.

Motionärerna i motion K272 yrkande 3 (kd) tar upp frågan om stöd för strukturförändringar inom dagspressen. Även i motion Kr343 yrkande 9 (c), där det begärs ett tillkännagivande till regeringen om värdet av höjt presstödet, pekas det på behovet av särskilda insatser för att underlätta utvecklingen av teknik och arbetsformer m.m. för att möta framtida krav. I budgetpropositionen redovisar regeringen att Presstödsnämndens remissbehandlade förslag om avtrappat driftsstöd under fyra år för en tidning som vid samverkan med annan tidning inte uppnår gränsen på minst 51 % eget redaktionellt innehåll för närvarande bereds vidare inom Regeringskansliet. Dessutom aviserar regeringen sin avsikt att ge Presstödsnämnden i uppdrag att överväga möjligheter att stärka dagstidningarnas förutsättningar att omstrukturera verksamheten med hänsyn till utvecklingen på medieområdet och den tekniska utvecklingen. Enligt utskottets mening finns det inte skäl att föregripa dessa arbeten. Motionerna K272 yrkande 3 (kd) och Kr343 yrkande 9 (c) avstyrks.

Enligt motion K360 (s) bör presstödet ses över och utvecklas för att garantera en mångfald i opinionsbildningen samt säkerställa demokratin och allmänintresset. Motionärerna i motion K308 (v) vill att presstödet skall utformas så att det stimulerar tidningarnas opinionsbildande och granskande uppgifter i hela landet. Enligt regeringens bedömning i kulturpropositionen bör de direkta statliga insatserna för dagspressen verka för att värna mångfalden på dagstidningsmarknaden i syfte att främja en allsidig nyhetsförmedling och opinionsbildning, bl.a. genom att stödja en bred spridning av dagstidningar. De mål som motionärerna eftersträvar förefaller därmed vara väl tillgodosedda av den nuvarande presspolitiken. Självfallet måste presstödet i ett demokratiskt samhälle ha en sådan utformning att staten inte har någon möjlighet att via presspolitiken påverka innehållet i dagstidningarna. Detta följer redan av grundlagsbestämmelserna om yttrandefrihet och tryckfrihet. Motionerna K360 (s) och K308 (v) avstyrks.

Propositionen

Regeringen föreslår att *anslaget 27:2 Presstöd* skall uppgå till 539,029 mkr budgetåret 2001, vilket innebär en nivåhöjning med 2,45 mkr.

Motionerna

I *motion 2000/01:K381 av Per Unckel m.fl. (m)* föreslås att anslaget skall uppgå till 239,029 mkr för budgetåret 2001 (yrkande 1) och att riksdagen beslutar att presstödet avvecklas helt fr.o.m. budgetåret 2002 (yrkande 2). Enligt motionärerna grundas regeringens inställning till presstödet på en överdriven tilltro till stödets positiva effekter för mångfalden, det fria ordet och den fria opinionsbildningen. Motionärerna menar att det stora antalet tidningsnedläggningar och hittills gjorda erfarenheter visar att presstödet till stor del har använts för att täcka tidningarnas löpande utgifter i stället för till nödvändiga rationaliseringar. Tidningarna har anpassat sig efter och blivit beroende av presstödet i stället för att åtgärda de ekonomiska problemen. Vidare menar motionärerna att presstödet snedvrider konkurrensvillkoren, vilket kan innebära att tidningar som drivs utan presstöd kan få ekonomiska problem. De föreslår därför att presstödet skall avvecklas i två steg samt att reklamskatten förändras och att det införs en neutral tidningsmoms på 21 % för att underlätta avvecklingen. Även i *motion 2000/01:K275 av Sten Andersson och Ewa Thalén Finné (m)* föreslås en avveckling av presstödet. Motionärerna anser att tidningar som inte klara verksamheten av egen kraft eller med stöd av intressenter bör minska eller lägga ned verksamheten. Enligt motionärerna är det inte rimligt att skattebetalarna med drygt en halv miljard kronor om året skall finansiera på marknaden i praktiken osäljbara tidningar. Dessutom anser motionärerna att presstödet är politiskt ensidigt då det till stor del utgår till socialdemokratiska och centerpartistiska tidningar.

I *motion 2000/01:K271 av Ingvar Svensson m.fl. (kd)* föreslås en minskning av presstödsanslaget med 124 mkr jämfört med regeringens förslag (yrkande 2 delvis). Motionärerna anser att uppjusteringen av ramen för år 2000 skall återtas och att det inte skall göras någon uppjustering för år 2001. Enligt motionärerna kan ramen dessutom minskas med 90 mkr, eftersom en storstadstidning med omfattande presstöd upphört att komma ut.

I *motion 2000/01:K369 delvis av Åsa Torstensson m.fl. (c)* föreslås en höjning av presstödet med 250 000 kr jämfört med regeringens förslag. Motionärerna anser att endagstidningarna bör ges ett ökat basstöd i likhet med vad som gällde i samband med det tillfälliga driftsstödet åren 1997 och 1998.

I *motion 2000/01:Fi211 av Lars Leijonborg m.fl. (fp)* föreslås en minskning av presstödet med 400 mkr jämfört med regeringens förslag (yrkande 9 delvis). Motionärerna menar att presstödet snedvrider konkurrensen. Dessutom har medielandskapet förändrats påtagligt sedan presstödet infördes, bl.a. genom att nya typer av tidningar tillkommit. Den nya situationen innebär enligt motionärerna att stödet kan begränsas. I *motion 2000/01:Kr346 av Lennart Kollmats och Kenth Skårvik (fp)* föreslås ett tillkännagivande till regeringen om minskat presstöd (yrkande 3). Motionärerna menar att dags-

tidningar är en omistlig del i en fungerande demokrati, men att pressen också är en marknad som bör fungera utan statliga bidrag. Enligt motionärerna innebär den förändrade mediemarknaden att de särskilda skäl som gällde då presstödet infördes inte längre är aktuella.

Utskottets bedömning

Utskottet tillstyrker propositionens förslag att anslaget 27:2 Presstödet skall uppgå till 539,029 mkr budgetåret 2001.

Motionerna K381 yrkande 1 (m), i vilken föreslås att anslaget skall uppgå till 239,029 mkr år 2001, K271 yrkande 2 delvis (kd), i vilken det föreslås en minskning av anslaget med 124 mkr för år 2001, Fi211 yrkande 9 delvis (fp), i vilken det föreslås en minskning av presstödet med 400 mkr för år 2001, och K369 delvis (c), i vilken det föreslås en ökning av anslaget med 0,25 mkr år 2001, avstyrks.

I motion K275 (m) föreslås en avveckling av presstödet. Motionärerna i motion Kr346 yrkande 3 (fp) föreslår ett tillkännagivande till regeringen om minskat presstödet. Motionärerna menar att pressen bör fungera utan statliga bidrag. Utskottet kan konstatera att det skett stora förändringar i medielandskapet sedan presstödet infördes. Enligt utskottets uppfattning finns det, och kommer det under överskådlig tid alljämt att finnas, ett stort behov av statligt stöd till dagspressen för att värna mångfalden och främja en allsidig nyhetsförmedling och opinionsbildning. Motionerna K275 (m) och Kr346 yrkande 3 (fp) avstyrks.

Motionärerna i motion K381 yrkande 2 (m) begär en avveckling av presstödet fr.o.m. budgetåret 2002. Motionen avstyrks.

Stöd till radio- och kassettidningar

Propositionen

Regeringen föreslår att *anslaget 27:3 Stöd till radio- och kassettidningar* skall uppgå till 127,3 mkr budgetåret 2001.

I propositionen anförs att det växande antalet taltidningar under några år har medfört en ökad geografisk spridning över landet och en ökad mångfald på taltidningsmarknaden. Fördelningen av ersättningen till tidningsföretag som ger ut taltidningar fungerar enligt regeringens bedömning väl, och det är viktigt att taltidningar kan fortsätta att erbjudas i ytterligare delar av landet.

Utskottets bedömning

Utskottet tillstyrker propositionens förslag att anslaget 27:3 Stöd till radio- och kassettidningar skall uppgå till 127,3 mkr budgetåret 2001.

Propositionen

Regeringen föreslår att *anslaget 27:4 Radio- och TV-verket* skall uppgå till 10,847 mkr budgetåret 2001.

Radio- och TV-verket beslutar i frågor om tillstånd, avgifter och registrering som rör ljudradio- och TV-sändningar riktade till allmänheten i de fall uppgifterna inte ligger på regeringen eller någon annan särskilt angiven myndighet. Enligt regeringens bedömning visar Radio- och TV-verket för år 1999 goda resultat när det gäller att främja möjligheterna till mångfald inom radio och television genom bl.a. tillsyn och bevakning av utvecklingen inom medieområdet. Radio- och TV-verket svarar för en snabb och rättssäker tillståndsgivning. Arbetet med att följa utvecklingen inom medierna och publicera relevant information om medieområdet bedömer regeringen som fortsatt angeläget.

Regeringen anför att Radio- och TV-verket har befunnit sig i ett uppbyggnadsskede under år 1999 och inte kunnat genomföra vissa av sina arbetsuppgifter fullt ut. Anslagssparandet från år 1999 förväntas förbrukas under år 2000, bl.a. för personalomkostnader i samband med nya arbetsuppgifter som ålagts verket.

Radio- och TV-verket har de senaste åren fått flera nya uppgifter utan motsvarande medelstillskott. Regeringen föreslår därför att anslaget för år 2001 tillförs 1,1 mkr för arbetet med marksänd digital-TV och 1 mkr för uppgiften att meddela föreskrifter och utöva tillsyn i frågor som rör användningen av standarder för sändning av TV-signaler. Trots att riksdagen, med stöd av 2 kap. 12 § regeringsformen, beslutade att förslaget om de nya reglerna för den kommersiella lokalradion skall vila i minst tolv månader räknat fr.o.m. den 7 april 2000, beräknar regeringen att Radio- och TV-verket är i behov av 0,3 mkr under år 2001 för arbetsuppgifter som har samband med denna reform.

Motionen

I *motion 2000/01:K369 delvis av Åsa Torstensson m.fl. (c)* föreslås att anslaget minskas med 1,987 mkr för år 2001 jämfört med regeringens förslag. Motionärerna menar att den höjning av anslaget som regeringen föreslår inte är nödvändig, eftersom Radio- och TV-verket visar på goda resultat för år 1999 när det gäller att främja möjligheterna till mångfald inom radio och television.

Utskottets bedömning

Utskottet tillstyrker propositionens förslag att anslaget 27:4 Radio- och TV-verket skall uppgå till 10,847 mkr budgetåret 2001. Motion K369 delvis (c), i vilken det föreslås att anslaget skall minskas med 1,987 mkr jämfört med regeringens förslag, avstyrks.

Propositionen

Regeringen föreslår att *anslaget 27:5 Granskningsnämnden för radio och TV* skall uppgå till 8,164 mkr budgetåret 2001.

Granskningsnämnden skall genom efterhandsgranskning utöva tillsyn över att programföretagen följer reglerna som rör innehållet i ljudradio- och TV-sändningar till allmänheten. Vidare skall nämnden följa innehållet i utländska ljudradio- och TV-sändningar som riktas till den svenska allmänheten. Nämnden granskar program efter anmälan eller på eget initiativ. Nämndens verksamhet finansieras delvis genom att medel anvisas från rundradio-kontot till statsbudgetens inkomstsida, vilket behandlas under utgiftsområde 17. För år 2001 föreslås att 5,552 mkr (68 %) delfinansierar nämndens verksamhet. Enligt regeringens bedömning stämmer nämndens efterhandsgranskning av innehållet i radio- och TV-sändningar riktade till allmänheten överens med målet om att motverka skadliga inslag i massmedierna.

Regeringen föreslår att Granskningsnämnden skall tillföras 0,45 mkr för år 2001 för s.k. utbudsstudier. Däremot föreslås inte någon ökning av anslaget för år 2001 när det gäller nämndens arbete avseende den kommersiella lokalradion, eftersom det förslaget enligt riksdagens beslut skall vila minst tolv månader räknat fr.o.m. den 7 april 2000. För år 2002 beräknas dock en ökning av anslaget med 0,54 mkr för arbetsuppgifter i samband med detta förslag.

Motionen

I *motion 2000/01:K381 yrkande 4 av Per Unckel m.fl. (m)* föreslås att anslaget minskas till 8,402 mkr för budgetåret 2002. Motionärerna anser inte att regeringens lagförslag avseende den kommersiella lokalradion är acceptabelt i ett samhälle som värnar om yttrandefriheten och motsätter sig därför ökade anslag till Granskningsnämnden.

Utskottets bedömning

Utskottet tillstyrker propositionens förslag att anslaget 27:5 Granskningsnämnden för radio och TV skall uppgå till 8,164 mkr budgetåret 2001.

Regeringen har i budgetpropositionen gjort bedömningen att anslaget till Granskningsnämnden behöver ökas med 0,54 mkr budgetåret 2002 för arbetsuppgifter som har samband med det vilande lagförslaget om den kommersiella lokalradion. I motion K381 yrkande 4 (m) motsätter sig motionärerna en sådan ökning av anslaget till Granskningsnämnden budgetåret 2002 med hänvisning till att de finner det vilande lagförslaget om den kommersiella lokalradion oacceptabelt. Eftersom riksdagen ännu inte tagit ställning till regeringens förslag om den kommersiella lokalradion, saknas det enligt utskottets mening anledning att nu ta ställning till frågan om ökat anslag för Granskningsnämnden budgetåret 2002. Motion K381 yrkande 4 (m) avstyrks.

Sametinget redovisas inom utgiftsområde 1, men verksamheten ingår som en del i politikområdet Samepolitik som i övrigt redovisas inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen (utgiftsområde 23, volym 11) att målet för samepolitiken skall vara att verka för levande samisk kultur byggd på en ekologiskt hållbar rennäring och andra samiska näringar.

För Sametingets del regleras de övergripande målen för verksamheten i sametingslagen (1992:1433). Sametinget skall verka för en levande samisk kultur och därvid ta initiativ till verksamheter och föreslå åtgärder som främjar denna kultur. Sametinget skall bl.a. medverka i samhällsplaneringen och bevaka att samiska behov beaktas.

Ändringar i sametingslagen (1992:1433)

Propositionen

Regeringen föreslår att sametingslagen (1992:1433) ändras så att inslaget av personval vid val till Sametinget i stort ansluter till vad som gäller enligt vallagen (1997:157) för val till riksdagen, landstings- och kommunfullmäktige samt Europaparlamentet. Vidare föreslås vissa språkliga ändringar i bestämmelserna om valkuverten, också det som en anpassning till vad som gäller enligt vallagen. De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2001. Det innebär att de nya bestämmelserna kommer att gälla vid det val till Sametinget som skall hållas i maj 2001.

Regeringens förslag stämmer i huvudsak överens med förslagen i en inom Jordbruksdepartementet upprättad promemoria som tillstyrkts eller lämnats utan erinran av remissinstanserna, inbegripet Sametinget.

Enligt regeringens mening bör den närmare utformningen av valsyste- met för Sametinget grundas på samma överväganden som varit bestämmande vid utformningen av valen till riksdagen, landstings- och kommunfullmäktige samt Europaparlamentet. En för Sametingets del avvikande utformning av valbestämmelserna i förhållande till vad som gäller för de allmänna valen enligt vallagen bör komma i fråga endast om särskilda skäl talar för detta. När det gäller frågan om ett ökat inslag av personröstning anser regeringen att de överväganden som låg till grund för personvalsreformen för de allmänna valen har samma bärkraft för val till Sametinget. Enligt regeringens mening finns det inte några särskilda skäl som bör föranleda en annan ordning för val till Sametinget.

I likhet med vad som gäller för val till riksdagen föreslås en regel om att kandidaten måste få minst 8 % av partiets röstetal för att de särskilda personrösterna skall räknas. För att förhindra att mycket små grupper avgör namnordningen föreslås det, i enlighet med Sametingets önskemål, en spärr i absoluta tal på 25 särskilda personröster. Vidare föreslår regeringen att det skall införas en generell bestämmelse om att ett tillskrivet namn på en valse- del inte skall beaktas. De föreslagna ändringarna medför att behovet av att göra strykningar på valse- delarna bortfaller. Regeringen föreslår därför, i likhet

med vad som gäller i de allmänna valen, att strykningar inte längre skall beaktas.

Regeringen föreslår att beteckningen innerkuvert ersätts med beteckningen valkuvert och att vissa fel och brister som uppstod i samband med 1997 års följdändringar i sametingslagen rättas till.

Regeringen förutser inte några ökade kostnader för information om de nya bestämmelserna, eftersom ändringarna ansluter till vad som gäller för övriga val i landet.

I propositionen (utgiftsområde 23, volym 11) upplyser regeringen om att en utredare kommer att tillsättas under hösten 2000 för att göra en översyn av Sametingets organisation och dess rättsliga status. Utredaren skall därvid beakta behovet av en tydligare åtskillnad mellan myndighet och folkvalt organ.

Utskottets bedömning

Utskottet tillstyrker propositionens förslag till ändringar i sametingslagen.

Sametinget (anslaget)

Propositionen

Regeringen föreslår att *anslaget 45:1 Sametinget* skall uppgå till 14,703 mkr budgetåret 2001.

Sametinget fick en invändning i Riksrevisionsverket revisionsberättelse, eftersom årsredovisningen inte hade beslutats av Sametinget i enlighet med vad som föreskrivs i tingets instruktion. Regeringen har numera ändrat instruktionen så att det ansvar för Sametingets verksamhet och de uppgifter som tidigare låg på plenum, bl.a. undertecknande av årsredovisningen, nu överförts till tingets styrelse.

Utskottets bedömning

Utskottet tillstyrker propositionens förslag att anslaget 45:1 Sametinget skall uppgå till 14,703 mkr budgetåret 2001.

Anslag som inte ingår i något politikområde m.m.

Utgiftsområde 1 omfattar anslag för vilka regeringen inte fastställer mål. Dessa ingår inte i den nya politikområdesindelningen. För flera av dessa verksamheter råder särskilda förutsättningar där mål- och resultatstyrning inte går att applicera. Det gäller anslagen Kungliga hov- och slottsstaten, Riksdagens ledamöter och partier m.m., Riksdagens förvaltningskostnader, Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen, Regeringskansliet m.m. samt Stöd till politiska partier.

Propositionen

I budgetpropositionen föreslås att *anslaget 90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m.* skall uppgå till 559,647 mkr budgetåret 2001.

Från anslaget finansieras arvoden, kostnadsersättningar och traktamenten till riksdagens ledamöter, arvoden till Sveriges EU-parlamentariker, arbetsgivaravgifter samt pensioner och inkomstgarantier åt f.d. riksdagsledamöter m.fl. Vidare finansieras reseersättningar vid resor inom Sverige, sjukvårdskostnader och utbildning för riksdagens ledamöter. Även kostnader för ledamöters deltagande i internationellt parlamentariskt samarbete, såsom Europarådet och Interparlamentariska unionen (IPU), liksom bidragen till ledamöternas enskilda studieresor finansieras från anslaget. I anslaget ingår även stödet till partigrupperna i riksdagen.

I syfte att fortsätta reformen att förbättra ledamöternas arbetssituation föreslås att ramen ökas med 10 mkr budgetåret 2001, vilket medför att stödet uppgår till drygt 114 mkr. Ökningen fördelas jämnt mellan basstödet till partigrupperna och stödet till ledamöterna. Basstödet till partigrupperna ökas med ca 5 mkr. Grundstödet blir då 1,7 mkr och tilläggsstödet 57 000 kr. Även för stödet till riksdagens ledamöter tillskjuts ca 5 mkr till beräkningsunderlaget för politiska sekreterare. Det innebär att beräkningsunderlaget för en politisk sekreterare räknas upp från 32 200 kr till 34 500 kr per månad. Beloppen för basstödet och stödet till ledamöterna fastställs numera i lag. Riksdagens förvaltningsstyrelse föreslår därför att riksdagen antar förvaltningsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen.

Det föreslås också en ramökning på 9,7 mkr för att täcka behovet av extra medel för särskilda åtaganden m.m. i samband med Sveriges ordförandeskap i Europeiska unionens råd under första halvåret 2001. Därutöver föreslås att kostnader för riksdagens ledamöters datakommunikation (ISDN), 5,8 mkr, skall finansieras över anslaget fr.o.m. år 2001.

För att erforderliga utgifter inom anslaget skall rymmas inom den totala summan av beräknad utgiftsnivå enligt proposition 1999/2000:1 för anslaget 90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m. och anslaget 90:3 Riksdagens förvaltningskostnader måste 30,2 mkr läggas över utgiftsnivån för anslaget 90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m. och anslaget 90:3 Riksdagens förvaltningskostnader läggas under utgiftsnivån med 32 mkr.

Riksdagens arvodesnämnd

Riksdagens arvodesnämnd beslutade den 5 september 2000 att riksdagsledamöternas arvoden fr.o.m. den 1 oktober 2000 skall utgöra 40 000 kr per månad. Arvodesnivån bör enligt förarbetena bestämmas bl.a. med hänsyn till löneutvecklingen för statsråden och för vissa statstjänstemän (främst domare i den s.k. rådsklassen). Arvodesnämnden konstaterade i sitt beslut att nämnda grupper fått löneförhöjningar med 4 000 kr respektive 2 000 kr per månad och fann mot bakgrund härav att riksdagsledamöternas arvode skulle höjas.

Beslutet innebär att arvudet för riksdagsledamöterna och EU-parlamentarikerna höjdes med 5 %.

Enligt uppgift från riksdagens förvaltningskontor uppgår de sammanlagda kostnaderna för arvodeshöjningen till 3,629 mkr för innevarande år och till 14,516 mkr för år 2001. I budgetförslaget för år 2001 har det räknats med en arvodeshöjning på 3 %. De ökade kostnader som Arvodesnämndens beslut medför för åren 2000 och 2001 ryms enligt förvaltningskontoret inom anslaget. En permanent finansiering kommer att ordnas fr.o.m. budgetåret 2002.

Motionerna

I *motion 2000/01:K294 av Carlinge Wisberg m.fl. (v)* föreslås att riksdagsledamöternas läkemedelsförmån skall avskaffas. Riksdagsledamöterna jämföras med riksdagens personal när det gäller läkemedelsersättning. Motionärerna anser att det inte finns ett naturligt samband mellan ledamöterna och tjänstemännen i detta avseende. Genom läkemedelsförmånerna undgår riksdagsledamöterna att vidkännas effekterna av de egna besluten inom detta område. Det är inte heller sannolikt att riksdagsledamöterna avstått något löneutrymme för läkemedelsförmånen. Motionärerna anser därför att förmånen bör avskaffas. Om det trots allt finns ett behov av kollektiv lösning av ledamöternas läkemedelskostnader, kan en medicinfond bildas.

I *motion 2000/01:K376 av Thomas Julin m.fl. (mp)* föreslås att ersättningen för riksdagsledamöternas sjukvårds- och läkemedelskostnader avskaffas. Enligt motionärerna är det besvärade för riksdagsledamöterna, som själva har fria läkemedel och subventionerad läkarvård, att fatta beslut om kostnadsökningar för ekonomiskt svaga grupper. Av rättviseskäl och med tanke på de märkbara löneökningar som riksdagsledamöterna har fått under de senaste åren bör dessa förmåner avskaffas, anser motionärerna.

Sjukvårdsförmåner

Enligt 15 kap. 2 § lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter har en riksdagsledamot rätt till sjukvårdsförmåner motsvarande dem som tillkommer arbetstagare hos riksdagen. Sjukvårdsförmåner för anställda hos riksdagen och dess myndigheter är reglerade i 7 kap. kollektivavtal RALF och stämmer i allt väsentligt överens med vad som gäller för det statliga området i övrigt enligt kollektivavtal ALFA (Allmänt löne- och förmånsavtal). Enligt RALF är en förutsättning för att kostnader skall kunna ersättas att registrering i förekommande fall har skett i ett apotekskort eller högkostnadskort (2 §). Ersättning kan, enligt uppgifter från Riksdagens förvaltningskontor, betalas enligt följande och med angivna belopp.

Ersättning med 95 kronor kan lämnas för läkarvård, tandvård i form av oralkirurgisk behandling samt psykologbehandling. För sjukgymnastik kan ersättning utbetalas med 55 kr per besök. Sjukhusvård ersätts med högst 70 kr per vård dag. Receptbelagda läkemedel, som omfattas av högkostnads-skydd, ersätts med hela kostnaden. Vid insjuknande vid tjänsteresa och förrättning utomlands ersätts skäligen och om möjligt styrkta kostnader för sjukvård, tandvård och läkemedel. Utbetalad ersättning för läkarbesök etc. är

skattepliktig om vården har givits inom offentligt finansierad sjukvård. Utbetalad ersättning för läkemedel är också skattepliktig. Reglerna ger också arbetsgivaren möjlighet att om det finns särskilda skäl lämna ersättning utöver de ovan angivna beloppen. Det innebär också stöd för att rehabiliteringsinsatser utöver vad som angivits i lagen om allmän försäkring kan genomföras för att uppfylla de stränga krav som numera ställs på en arbetsgivare.

Vid utformningen av ersättningslagen 1994 var en bärande princip att, där det fanns likheter i förutsättningar, riksdagsledamöterna skulle behandlas på samma sätt som arbetstagare hos riksdagen. Det gav fördelen att man inte skulle behöva utforma särskilda regler för ledamöterna, varigenom tolkningsproblemen skulle minskas. Genom att undvika särregler slipper man också förklara varför särregler utformats för riksdagsledamöterna och vilka skillnaderna är visavi reglerna för arbetstagare. Bestämmelserna om sjukavdrag och sjukvårdsförmåner bedömdes utgöra sådana frågor där det fanns fog för samma behandling som tjänstemän.

I samband med utskottets behandling av budgetpropositionen för år 2000 avstyrkte utskottet två motioner om avskaffande av ersättningen för ledamöternas sjukvårds- och läkemedelskostnader. Utskottet konstaterade då att strävan vid införandet år 1994 av de aktuella reglerna var att riksdagsledamöterna i detta hänseende skulle behandlas på samma sätt som arbetstagare hos riksdagen. Enligt utskottets mening talade allmänna rättvisehänsyn och praktiska omständigheter mot att ersättningssystemet ändrades på det sätt som föreslogs i motionerna (bet. 1999/2000:KU1 s. 10).

Utskottets bedömning

Utskottet tillstyrker propositionens förslag att anslaget 90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m. skall uppgå till 559,647 mkr budgetåret 2001.

Utskottet tillstyrker förvaltningsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen.

Två motioner, K294 (v) och K376 (mp), tar upp frågan om avskaffande av ersättningen för riksdagsledamöternas sjukvårds- och läkemedelskostnader. Utskottet har förståelse för de tankegångar som förs fram i motionerna. Den exakta utformningen av ett beslut om ändringar i ersättningssystemet bör av praktiska skäl övervägas närmare. Enligt utskottets mening bör en sådan utredning skyndsamt genomföras. Detta bör riksdagsstyrelsen med anledning av motionerna K376 (mp) och K294 (v) ges till känna.

Riksdagens förvaltningskostnader

Propositionen

I budgetpropositionen föreslås att *anslaget 90:3 Riksdagens förvaltningskostnader* skall uppgå till 440, 649 mkr budgetåret 2001.

Utgifterna inom anslaget avser bl.a. löner, administration, fastighetsförvaltning, intern service, säkerhet, datateknik, förlagsverksamhet, bibliotek och informationsverksamhet. Medel för bl.a. riksdagsledamöternas data-

kommunikation (ISDN) föreslås föras över till anslaget 90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m. med 5,8 mkr. Investeringarna beräknas uppgå till 81,6 mkr, vilket är en minskning jämfört med budgetåret 2000 då de beräknade investeringarna uppgår till 109,8 mkr. Av de totala investeringarna för 2001 föreslås 60,1 mkr finansieras genom anslag och återstoden, 21,5 mkr, genom upptagande av lån i Riksgäldskontoret.

Förvaltningsstyrelsen föreslår i propositionen att riksdagen bemyndigar riksdagsstyrelsen att för budgetåret 2001 besluta om lån i Riksgäldskontoret till investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar till ett sammanlagt belopp av 92,8 mkr, varav byggnadsinvesteringar 74,9 mkr och anläggningstillgångar 17,9 mkr.

Enligt förvaltningsstyrelsen kommer år 2001 att kännetecknas av ökade insatser för att förbättra ledamöternas arbetssituation. Detta innebär bl.a. att antalet politiska sekreterare kommer att öka med ca 25 personer 2001. Dessutom avsätts medel för att förbereda EU-ordförandeskapet 2001. Dessa prioriteringar har krävt vissa neddragningar inom andra verksamheter inom förvaltningen samt lånefinansiering av vissa nya investeringar. Vidare genomförs ersättningsinvesteringar i långsammare takt än tidigare. Budgetförslaget innebär enligt förvaltningsstyrelsen att föregående års restriktiva hållning till anspråk på ökade personalresurser fortsätter. Fortfarande förutsätts att en utökning inom viss verksamhet normalt skall lösas genom omfördelning eller neddragning inom annan verksamhet. Den hyreshöjning på 1,368 mkr som aviserats till Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen, och de ökade kostnaderna för en tjänst avseende justitieombudsmännens internationella verksamhet på 0,51 mkr föreslås finansieras genom neddragning av motsvarande belopp på anslaget 90:3 Riksdagens förvaltningskostnader. Till följd av ökad lånefinansiering minskar förvaltningskostnaderna väsentligt de år stora investeringar skall göras. Det kommer också att medföra att förvaltningskontorets budget blir en mer renodlad driftsbudget med en åtskillnad mellan driftskostnader och investeringar.

Utskottets bedömning

Utskottet tillstyrker propositionens förslag att anslaget 90:3 Riksdagens förvaltningskostnader skall uppgå till 440,649 mkr budgetåret 2001.

Vidare tillstyrker utskottet att riksdagen bemyndigar riksdagsstyrelsen att för budgetåret 2001 besluta om lån i Riksgäldskontoret till investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar till ett sammanlagt belopp av 92,8 mkr i enlighet med vad förvaltningsstyrelsen föreslår i yrkande 2.

Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen

Propositionen

Förvaltningsstyrelsen föreslår att anslaget 90:4 Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen skall uppgå till 45,756 mkr budgetåret 2001.

I budgetunderlaget yrkar Riksdagens ombudsmän (JO) på kompensation för ökade lönekostnader. JO framhåller behovet av följsamhet mot avtal

inom rättsväsendet och Regeringskansliet. Enligt JO kommer utebliven kompensation att ge konsekvenser i form av personalinskränkningar. Förvaltningsstyrelsen förordar emellertid inte någon kompensation för ökade lönekostnader utöver vad som följer av den generella pris- och löneuppräknings. Däremot föreslår förvaltningsstyrelsen att JO:s anslag skall ökas för att bekosta en resursförstärkning avseende internationell verksamhet och en aviserad hyreshöjning. Den ökade ramen finansieras genom en sänkning av anslaget 90:3 Riksdagens förvaltningskostnader.

Utskottets bedömning

Utskottet tillstyrker propositionens förslag att anslaget 90:4 Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen skall uppgå till 45,756 mkr budgetåret 2001.

Kungliga hov- och slottsstaten

Propositionen

Regeringen föreslår att *anslaget 90:1 Kungliga hov- och slottsstaten* skall uppgå till 84,094 mkr budgetåret 2001.

Genom anslaget finansieras kostnaderna för statschefens officiella funktioner inklusive kostnaderna för den kungliga familjens resor. Från anslaget betalas också driftkostnader för de kungliga slotten utom rent fastighetsunderhåll, som finansieras av Statens fastighetsverk. Vidare betalas Husgerådskammarens underhåll och vård av de konstsamlingar och andra inventarier i de kungliga slotten som tillhör staten, men som disponeras av konungen, från anslaget.

Av Hov- och slottsstatens verksamhetsberättelse för år 1999 framgår bl.a. att kungaparet har genomfört ett mycket omfattande program med statsbesök, audienser, invigningar, kommunbesök m.m. Tillströmningen av besökare till de kungliga slotten har varit fortsatt hög under 1999, även om antalet besökare har varit något lägre än under kulturhuvudstadsåret 1998. Under 1999 har ett nytt museum, Museum Tre Kronor, tillkommit inom Stockholms slott och mötts av ett mycket stort intresse från allmänheten.

Genom 2000 års ekonomiska vårproposition höjdes anslagsramen med 3 mkr från år 2001 och med ytterligare 2 mkr från år 2003. Mot bakgrund av de ökade kostnader som kan förutses till följd av kronprinsessan Victorias officiella funktioner och för en förbättring av underhållet i parkerna samt en förstärkning av vård och konservering av de museiföremål som förvaltas av Husgerådskammaren föreslår regeringen att anslaget skall räknas upp med ett engångsbelopp om 1,5 mkr. Utgiftsökningen har finansierats genom omprioriteringar inom utgiftsområde 1.

I motion 2000/01:K369 delvis av Åsa Torstensson m.fl. (c) föreslås att anslaget minskas med 4,553 mkr för år 2001 jämfört med regeringens förslag. Motionärerna anser att nuvarande anslagsnivå är fullt tillräcklig.

Utskottets bedömning

Utskottet tillstyrker propositionens förslag att anslaget 90:1 Kungliga hov- och slottsstaten skall uppgå till 84,094 mkr budgetåret 2001. Motion K369 delvis (c), i vilken det föreslås att anslaget minskas med 4,553 mkr för år 2001, avstyrks.

Regeringskansliet m.m.

Propositionen

Regeringen föreslår att *anslaget 90:5 Regeringskansliet m.m.* skall uppgå till 3 269,649 mkr budgetåret 2001.

Från anslaget finansieras Regeringskansliets förvaltningskostnader, kommittéväsendet, andra utredningar m.m. utom Utrikesdepartementets verksamhet som finansieras under utgiftsområde 5. Utgifter för specialattachéer vid utlandsmyndigheterna som har ett annat departement än Utrikesdepartementet som huvudman ingår dock i Regeringskansliets anslag.

Regeringskansliet hade vid utgången av år 1999 ca 4 100 personer anställda inklusive UD och dess utlandsmyndigheter samt kommittéer. Av Regeringskansliets anställda är ca 125 personer (3 %) politiskt rekryterade. I en rapport om Regeringskansliets långsiktiga dimensionering (Ds 2000:27) drar en oberoende forskare slutsatsen att Regeringskansliet, med nuvarande arbetsuppgifter, är underfinansierat. Enligt utredarens grova beräkning är resursgapet ca 300 till 400 årsarbetskrafter. Regeringen avser att analysera rapporten under hösten och återkomma med en samlad bedömning och ett preciserat förslag om Regeringskansliets dimensionering i den ekonomiska vårpropositionen år 2001.

Det fortlöpande förändrings- och förnyelsearbete som bedrivs inom Regeringskansliet fokuseras fram t.o.m. år 2001 på utveckling av den interna styrningen och ledningen, utveckling av arbetsformer, utveckling av medarbetarnas kompetens och utveckling av informations- och kommunikationsverksamheten samt på Regeringskansliets långsiktiga dimensionering.

Den viktigaste uppgiften för regeringen under första halvåret 2001 blir ordförandeskapet i EU:s ministerråd. För förberedelser och genomförande av ordförandeskapet beräknas extra resurser på 835 mkr för åren 2000 och 2001. Tidigare har riksdagen anvisat 735 mkr för detta ändamål för de båda åren. I enlighet med den ekonomiska vårpropositionen år 2000 föreslås nu att ytterligare 100 mkr tillförs anslaget för år 2001 för ett extra toppmöte under Sveriges ordförandeskap i EU:s ministerråd. Genom den ekonomiska vårpropositionen år 2000 har Regeringskansliet engångsvis tillförts 130 mkr i avvaktan på regeringens samlade bedömning avseende utredningen om Regeringskansliets dimensionering.

Regeringen anför vidare att anslaget skall tillföras 235 mkr engångsvis i enlighet med tidigare beslut för Sveriges ordförandeskap i EU:s ministerråd. Regeringskansliet tillförs 3,05 mkr från utgiftsområde 5 Utrikesförvaltning och internationell samverkan från år 2001. Skälet är att centralmyndighetsfunktionen i fråga om internationell rättslig hjälp har flyttats från Utrikesdepartementet till Justitiedepartementet. Slutligen tillförs anslaget 50 mkr genom en teknisk justering.

Motionerna

I *motion 2000/01:K369 delvis av Åsa Torstensson m.fl. (c)* föreslås att anslaget minskas med 300,25 mkr för år 2001 jämfört med regeringens förslag. Enligt motionärerna är den föreslagna ökningen på 100 mkr för ordförandeskapet i EU inte nödvändig. Motionärerna anser därtill att tidigare sammanslagningar av departement borde ge minskade kostnader genom effektiviseringar under den kommande treårsperioden. Vidare menar motionärerna att det är nödvändigt och fullt genomförbart med allmänna besparingar inom Regeringskansliet.

I *motion 2000/01:K271 av Ingvar Svensson m.fl. (kd)* föreslås att anslaget minskas med 430 mkr för år 2001 jämfört med regeringens förslag (yrkande 2 delvis). Motionärerna menar att utvecklingen och anpassningen av Regeringskansliet kan ske genom organisationsförändringar och rationaliseringar. Förändringsarbetet bör ha kostnadseffektivitet som mål. Ramhöjningen på 250 mkr för år 1999 bör återtogs, likaså det ytterligare anslaget på 50 mkr för år 2000. Det extra tillskottet på 130 mkr som föreslogs i vårpropositionen bör enligt motionärerna heller inte fullföljas.

I *motion 2000/01:Fi211 av Lars Leijonborg m.fl. (fp)* föreslås att anslaget minskas med 330 mkr för år 2001 jämfört med regeringens förslag (yrkande 9 delvis). Motionärerna anser det viktigt att standarden i Regeringskansliet är hög och lönerna konkurrenskraftiga, men att den nuvarande regeringens politiserande ambitioner har varit för stora. Genom en mera begränsad ökning än den regeringen planerar kan, enligt motionärerna, de krav som ordförandeskapet i EU ställer under det första halvåret 2001 väl tillgodoses.

Utskottets bedömning

Utskottet tillstyrker propositionens förslag att anslaget 90:5 Regeringskansliet m.m. skall uppgå till 3 269,649 mkr budgetåret 2001. Utskottet avstyrker motionerna K369 delvis (c), K271 yrkande 2 delvis (kd) och Fi211 yrkande 9 delvis (fp), i vilka föreslås att anslaget skall minskas med 300,25 mkr, 430 mkr respektive 330 mkr för år 2001.

Stöd till politiska partier

Propositionen

Regeringen föreslår att *anslaget 90:6 Stöd till politiska partier* skall uppgå till 145,2 mkr budgetåret 2001. Enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till

politiska partier lämnas stöd dels som partistöd, dels som kanslistöd för ett år i taget räknat fr.o.m. den 15 oktober. Partistödet lämnas som mandatbidrag. Kanslistödet, som i princip är avsett endast för partier som är företrädda i riksdagen, lämnas som grundstöd och tilläggsstöd. Nu gällande belopp fastställdes till sin nuvarande nivå år 1996. Även för åren 2002 och 2003 beräknas anslaget uppgå till 145,2 mkr.

Motionerna

I *motion 2000/01:K382 av Per Unckel m.fl. (m)* föreslås att anslaget minskas till en tredjedel av vad regeringen föreslår, eller till 48,352 mkr. Motionärerna menar att det är avgörande för väljarnas förtroende för politiska partier att partierna kan leva upp till väljarnas förväntningar och att de har sin lojalitet hos valmanskåren. Partierna bör därför vara oberoende av stöd från den offentliga sektorn. I partistödet ligger enligt motionärerna också en konserverande effekt då det bara utgår till partier som har nått en viss del av rösterna i riksdagsvalet.

I *motion 2000/01:K350 av Henrik Landerholm (m)* föreslås att det tillkännages för regeringen att partistödet är en viktig förklaring till den allt större klyftan mellan väljare och valda (yrkande 1), att partistödet inneburit en minskad förändringsbenägenhet hos de politiska partierna (yrkande 2), att partistödet bör avskaffas (yrkande 3) och att krav på ökad öppenhet och redovisningsskyldighet införs för såväl politiska partier som kandidater till förtroendeuppdrag som utses i allmänna val (yrkande 4). Partistödet har enligt motionären gjort partierna alltmer beroende av bidragen i stället för av medborgarna, medlemmarna eller sympatisörerna. Med bidragen har det byggts in en konserverande kraft som håller det utvecklande förändringstrycket utanför partierna. Trots att omvärlden har förändrats, har partierna inte behövt göra det. Motionären anser att slopade statliga subventioner skulle framtvunga lika villkor mellan såväl nya som gamla politiska partier, samtidigt som det skulle utsätta de befintliga partierna för ett friskt förändringstryck. En sådan ordning ställer enligt motionären höga krav på partierna och kandidaterna att öppet redovisa vilka intäkter man har för att undvika jävs- och beroendesituationer.

I *motion 2000/01:Fi211 av Lars Leijonborg m.fl. (fp)* föreslås att anslaget minskas med 30 mkr för år 2001 jämfört med regeringens förslag (yrkande 9 delvis). Motionärerna anser att partiernas beroende av offentliga medel bör begränsas på sikt och att en viss minskning av partistödet därför är motiverad.

Bakgrund

År 1965 införde Sverige, som ett av de första länderna i världen, offentlig finansiering av de politiska partiernas verksamhet. Av förarbetena till lagstiftningen (prop. 1965:174) framgår att det statliga partistödet syftar till att stärka de politiska partiernas ställning i opinionsbildningen och därigenom stärka demokratin. Ett statligt partistöd kan enligt propositionen motverka ojämnheter och brist på resurser samt förbättra möjligheterna till kontinuerlig

kontakt med väljarna. I propositionen framhålls också att det offentligt finansierade partistödet kan förebygga beroendet av enskilda bidragsgivare. Enligt konstitutionsutskottets mening (utlåtande nr 44 år 1965) talade starka skäl för att statsbidrag skulle ges till de politiska partierna. Utskottet pekade bl.a. på partiernas grundläggande betydelse för den svenska demokratin och att det hade blivit allt svårare att med endast enskilda bidrag finansiera partiernas opinionsbildande verksamhet.

Våren 1993 behandlade utskottet en motion om avskaffande av bl.a. det statliga partistödet. Riksdagen hade några månader tidigare godkänt en minskning av partistödet med 10 % i anledning av en proposition om åtgärder för att stabilisera den svenska ekonomin. Utskottet, som avvisade ytterligare nedskärningar eller förändringar av partistödet, avstyrkte motionen (bet. 1992/93:KU24).

Hösten 1999 behandlade utskottet bl.a. ett motionsyrkande om öppenhet och transparens vad gäller finansieringen av de politiska partiernas verksamhet. Utskottet, som avstyrkte yrkandet, hänvisade bl.a. till att Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi i rapporten Det offentliga stödet till partierna – Inriktning och omfattning (Ds 1994:31) hade gjort en analys av det slag som motionären efterlyste. Vidare pekade utskottet på att regeringen i 1998 års regeringsförklaring uttalat att man avsåg att bjuda in samtliga riksdagspartier till samtal om hur öppenheten kan öka kring finansiella bidrag till politiska partiers och enskilda kandidaters valkampanjer. Uttalandet hade dock dittills inte föranlett någon åtgärd från regeringens sida (bet. 1999/2000:KU2).

Rådet för utvärdering av 1998 års val konstaterade i delbetänkandet Personval 1998, En utvärdering av personvalsreformen (SOU 1999:136) att några fall av otillbörlig kampanjfinansiering inte hade uppdagats och det inte fanns något som tydde på att ovidkommande ekonomiska faktorer hade inverkat på valresultatet. Enligt rådets bedömning är det för personvalssystemets framtida legitimitet viktigt att otillbörlig kampanjfinansiering inte förekommer. Härvidlag har partier och enskilda kandidater enligt rådet ett stort ansvar. Rådet ansåg att öppenhet och frivillighet i frågor kring finansiering är ett bättre sätt att motverka avarter på området än tvingande reglering. Därför föreslog rådet att riksdagsledamöterna skulle få möjlighet att redovisa finansiering av personvalskampanjer i ett offentligt register. Förslagen bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Demokratiutredningen (SOU 2000:1) föreslog att de politiska partiernas finansiering skulle redovisas offentligt. Utredningen pekade på att Sverige har en minimal rättslig reglering och kontroll av partifinansieringen. Det etiska ansvaret har av tradition vilat på partierna själva. Runtom i den demokratiska världen har den rättsliga kontrollen och insynen över partifinansieringen ökat, inte minst i de europeiska länderna. Viktiga förklaringar till denna reformering är, enligt utredningen, korruptionsskandaler, legitimitetsproblem och i vissa fall även ett starkt opinionstryck. Utredningen framhöll också att medvetenheten om att partiernas ekonomier inte längre kan betraktas som interna angelägenheter har ökat. I betydande utsträckning bekostas verksamheten med offentliga anslag. Utredningen menade att frågan om öppenhet och insyn i partiernas och kandidaternas finansiering är av största

vikt för att skapa förtroende för politiker och för politiken i stort och föreslog därför att deras finansiering skall redovisas offentligt och att arbetet med att granska förutsättningarna för en sådan redovisning snarast skall inleda. Förslaget är för närvarande utsänt på remiss. Remisstiden löper till den 31 december 2000.

I april 2000 träffades en överenskommelse mellan riksdagspartierna om att redovisningen av partiernas intäkter skall vara så öppen som möjligt. Det är enligt överenskommelsen rimligt att väljarna vet hur partierna finansierar sin verksamheter, samt hur enskilda kandidater finansierar sina personkampanjer. Överenskommelsen omfattar partiernas centrala verksamhet, men lokala och regionala organisationer samt sidoorganisationer uppmanas att följa densamma. Beträffande ekonomiskt stöd från juridiska personer skall belopp och namn redovisas. När det gäller stöd från enskilda redovisas det totala beloppet samt antalet bidragsgivare. Överenskommelsen omfattar all verksamhet, även sådan som bedrivs i stiftelse-, bolags- eller annan form, och som kontrolleras av partiet. Partiernas bokslut skall utformas på sådant sätt att det så enkelt som möjligt går att utläsa hur verksamheten finansieras. Enskilda kandidater i allmänna val förväntas lämna motsvarande redovisning. Även indirekt stöd, t.ex. i form av stödannonsering, subventionering av annonskostnader, och personella resurser, skall så långt möjligt redovisas. Partiernas fastställda bokslut skall finnas tillgängliga för alla som önskar ta del av dem. Partiernas ekonomichefer eller motsvarande skall utveckla gemensamma redovisningsformer som gör det möjligt att uppfylla överenskommelsen.

Utskottets bedömning

Utskottet tillstyrker propositionens förslag att anslaget 90:6 Stöd till politiska partier skall uppgå till 145,2 mkr budgetåret 2001. Utskottet avstyrker motionerna K382 (m), enligt vilken anslaget föreslås minskas till 48,352 mkr, och Fi211 yrkande 9 delvis (fp), enligt vilken anslaget föreslås minskas med 30 mkr.

Enligt utskottets mening är det av väsentlig betydelse för demokratin att de politiska partierna har tillräckliga resurser för att bedriva sin opinionsbildande verksamhet. Utskottet delar således inte den uppfattning om parti-stödets negativa effekter som framkommer i motion K350 (m). Frågan om öppenhet och redovisning av kampanjbidrag övervägs för närvarande i Rege-ringskansliet. Det arbetet bör inte föregripas. Enligt den överenskommelse som träffats mellan riksdagspartierna skall redovisningen av partiernas intäkter vara så öppen som möjligt. Överenskommelsen gäller både partiernas och enskilda kandidaters verksamhet. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion K350 yrkandena 1–4 (m).

Redogörelsen

Riksdagens förvaltningskontor lämnar årligen en berättelse över verksamheten under föregående verksamhetsår i enlighet med föreskrift i instruktionen för kontoret. I redogörelse 1999/2000:RFK1 har förvaltningskontoret lämnat en redovisning för verksamheten under verksamhetsåret 1999.

Verksamheten beskrivs översiktligt i redogörelsen. Där lämnas också uppgifter om organisation, ekonomi och personal, om stödet till beslutsprocessen, stödet till riksdagens ledamöter och anställda, information till allmänheten samt det internationella parlamentariska arbetet.

I redogörelsen anförs att ett utvecklingsarbete har påbörjats för att vidareutveckla måluppföljningsmetoder och resultatmätt samt kostnadsredovisning kopplat till målområden och prestationer. Det framhålls dock att en sådan redovisning kan tillämpas fullt ut först fr.o.m. den 1 januari 2001.

Riksdagsdirektören Anders Forsberg, förvaltningschefen Kerstin Andersson och ekonomichefen Lena Uhlin har lämnat kompletterande information om riksdagsförvaltningens årsredovisning för 1999 och om det pågående arbetet med att förbättra resultatredovisningen.

Utskottet

I samband med behandlingen av riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 1998, framhöll utskottet bl.a. vikten av att resultatredovisningen gjordes rättvisande och substantiell samt att en ökad redovisning av resultatmätt och måluppnående borde eftersträvas. Vidare pekade utskottet på att Riksdagens revisorer i sin förstudie 1998/99:8 Riksdagens förvaltningskontor hade anfört att en uppföljning och diskussion av förvaltningens utveckling under exempelvis fem år borde utföras minst en gång per mandatperiod (bet. 1999/2000:KU8).

Inom riksdagsförvaltningen pågår ett utvecklingsarbete för att vidareutveckla måluppföljningsmetoder och resultatmätt samt kostnadsredovisning kopplat till målområden och prestationer. Utskottet förutsätter att även frågan om femårsanalyser behandlas i det pågående utvecklingsarbetet. I övrigt föranleder redogörelsen inte något särskilt uttalande från utskottet.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelse 1999/2000:RFK1 till handlingarna.

Utskottet hemställer

1. beträffande *anslag m.m. under utgiftsområde 1 Rikets styrelse* att riksdagen
 - a) antar regeringens i bilaga 2 intagna förslag till lag om ändring i samlagslagen (1992:1433),
 - b) antar riksdagens förvaltningsstyrelses i bilaga 3 intagna förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen,
 - c) godkänner målet folkstyrelsen skall värnas och fördjupas i enlighet med vad regeringen föreslår i yrkande 2,
 - d) godkänner vad regeringen föreslår i yrkande 3 om en höjning av driftstödet,
 - e) godkänner vad regeringen föreslår i yrkande 4 om endagstidningarnas rätt att ingå i samdistributionen till lika pris,
 - f) med bifall till vad regeringen föreslår i yrkande 5 för budgetåret 2001 anvisar anslagen inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt bilaga 1,
 - g) avslår motionerna 2000/01:K271, 2000/01:K272 yrkande 3, 2000/01:K275, 2000/01:K350 yrkande 3, 2000/01:K354, 2000/01:K369, 2000/01:K381 yrkande 1, 2000/01:K382, 2000/01:Fi211 yrkande 9, 2000/01:Kr341 yrkande 3, 2000/01:Kr343 yrkande 9, 2000/01:Kr346 yrkande 3,

res. 1 (c)

2. beträffande *lånebemyndiganden* att riksdagen med bifall till riksdagens förvaltningsstyrelses förslag i yrkande 2 bemyndigar riksdagsstyrelsen att för budgetåret 2001 besluta om lån i Riksgäldskontoret till investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar till ett sammanlagt belopp av 92 800 000 kr,

3. beträffande *avveckling av presstödet och Presstödsnämnden fr.o.m. år 2002*

att riksdagen avslår motion 2000/01:K381 yrkandena 2 och 3,

res. 2 (m)

4. beträffande *tröskeeffekt för lågfrekventa tidningar med riksspridning*

att riksdagen avslår motion 2000/01:K263,

res. 3 (kd)

5. beträffande *översyn av presstödsreglerna* att riksdagen avslår motionerna 2000/01:K308 och 2000/01:K360,

6. beträffande *särskilt presstöd till tidningen Samefolket* att riksdagen avslår motionerna 2000/01:K312 och 2000/01:K378 yrkande 7,

res. 4 (mp)

7. beträffande *Granskningsnämnden för radio och TV* att riksdagen avslår motion 2000/01:K381 yrkande 4,

8. beträffande *riksdagsledamöternas sjukvårdsförmåner*

att riksdagen med anledning av motionerna 2000/01:K294 och 2000/01:K376 som sin mening ger riksdagsstyrelsen till känna vad utskottet anfört,

9. beträffande *partistödet*

att riksdagen avslår motion 2000/01:K350 yrkandena 1, 2 och 4,

10. beträffande *riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 1999*

att riksdagen lägger redogörelse 1999/2000:RFK1 till handlingarna.

2000/01:KU1

Stockholm den 23 november 2000

På konstitutionsutskottets vägnar

Per Unckel

I beslutet har deltagit: Per Unckel (m), Göran Magnusson (s), Barbro Hietala Nordlund (s), Pär Axel Sahlberg (s), Kenneth Kvist (v), Ingvar Svensson (kd), Kerstin Kristiansson Karlstedt (s), Kenth Högström (s), Mats Einarsson (v), Björn von der Esch (kd), Nils Fredrik Aurelius (m), Per Lager (mp), Åsa Torstensson (c), Helena Bargholtz (fp), Britt-Marie Lindkvist (s), Per-Samuel Nisser (m) och Christel Anderberg (m).

Reservationer

1. Anslag m.m. under utgiftsområde 1 Rikets styrelse (mom. 1)

Åsa Torstensson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 18 börjar med "Utskottet tillstyrker" och slutar med "2001, avstyrks" bort ha följande lydelse:

Regeringen föreslår att presstödsanslaget skall uppgå till 539,029 mkr budgetåret 2001, vilket innebär en nivåhöjning med 2,45 mkr. Enligt utskottets mening är den föreslagna nivåhöjningen inte tillräcklig. Utskottet ställer sig därför bakom den ytterligare höjning av anslaget som föreslås i motion K369. Härigenom bör endagstidningarna kunna ges ökat basstöd i likhet med vad som gällde i samband med det tillfälliga driftsstödet åren 1997 och 1998. Likaså bör det bli möjligt att förena presstödet med särskilda insatser som syftar till att underlätta utveckling av teknik och arbetsformer för att mota framtida krav. Utskottet tillstyrker således förslaget i motion K369 delvis, vilket innebär att anslaget 27:2 Presstöd skall uppgå till 539,279 mkr budgetåret 2001.

Motionerna K381 yrkande 1 (m), i vilken föreslås att anslaget skall uppgå till 239,029 mkr år 2001, K271 yrkande 2 delvis (kd), i vilken det föreslås en minskning av anslaget med 124 mkr för år 2001, och Fi211 yrkande 9 delvis

(fp), i vilken det föreslås en minskning av presstödet med 400 mkr för år 2001, avstyrks.

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 19 börjar med "Utskottet tillstyrker" och slutar med "förslag, avstyrks" bort ha följande lydelse:

Regeringen föreslår att anslaget till Radio- och TV-verket skall uppgå till 10,847 mkr budgetåret 2001, vilket innebär en höjning av anslaget med 2,4 mkr. Med hänsyn till de goda resultat som verket uppvisar för år 1999 när det gäller att främja möjligheterna till mångfald inom radio och television, anser utskottet emellertid inte att den höjning av anslaget som föreslås är nödvändig. Utskottet ställer sig därför bakom motion K369 delvis, som innebär att anslaget 27:4 Radio- och TV-verket skall anvisas 8,860 mkr budgetåret 2001.

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 28 börjar med "Utskottet tillstyrker" och slutar med "2001, avstyrks" bort ha följande lydelse:

Regeringen föreslår att Kungliga hov- och slottsstaten skall tilldelas 84,094 mkr budgetåret 2001. I likhet med vad som anförs i motion K369 delvis anser utskottet emellertid att den nuvarande anslagsnivån är fullt tillräcklig. Utskottet föreslår därför att anslaget 90:1 Kungliga hov- och slottsstaten skall anvisas 79,541 mkr budgetåret 2001.

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 29 börjar med "Utskottet tillstyrker" och slutar med "för år 2001" bort ha följande lydelse:

Regeringen föreslår att anslaget 90:5 Regeringskansliet m.m. skall uppgå till 3 269,649 mkr budgetåret 2001. Enligt utskottets mening är den föreslagna ökningen på 100 mkr för ordförandeskapet i EU inte nödvändig. Vidare anser utskottet att tidigare sammanslagningar av departement borde ge minskade kostnader genom effektiviseringar under den kommande treårsperioden. Därtill är det nödvändigt och fullt genomförbart med allmänna besparingar inom Regeringskansliet. Utskottet ställer sig därför bakom den minskning på 300,25 mkr av anslaget i förhållande till regeringens förslag som föreslås i motion K369. Utskottet avstyrker motionerna K271 yrkande 2 delvis (kd) och Fi211 yrkande 9 delvis (fp), i vilka det föreslås alltför långtgående minskningar, nämligen att anslaget skall minskas med 430 mkr respektive 330 mkr för år 2001. Utskottet föreslår således att anslaget 90:5 Regeringskansliet m.m. skall uppgå till 2 969,399 mkr budgetåret 2001.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *anslag m.m. under utgiftsområde 1 Rikets styrelse* att riksdagen

a) = utskottet,

b) = utskottet,

c) = utskottet,

d) = utskottet,

e) = utskottet,

f) med anledning av regeringens förslag i yrkande 5 och med bifall till motion 2000/01:K369 för budgetåret 2001 anvisar anslagen inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt den som "Reservation 1" betecknade uppställningen i bilaga 1,

g) avslår motionerna 2000/01:K271, 2000/01:K272 yrkande 3, 2000/01:K275, 2000/01:K350 yrkande 3, 2000/01:K354, 2000/01:K381 yrkande 1, 2000/01:K382, 2000/01:Fi211 yrkande 9, 2000/01:Kr341 yrkande 3, 2000/01:Kr343 yrkande 9 och 2000/01:Kr346 yrkande 3. 2000/01:KU1

2. Avveckling av presstödet och Presstödsnämnden fr.o.m. år 2002 (mom. 3)

Per Unckel (m), Nils Fredrik Aurelius (m), Per-Samuel Nisser (m) och Christel Anderberg (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar med ”I motion” och slutar med ”(m) avstyrks” bort ha följande lydelse:

I motion K381 yrkande 3 (m) föreslås att riksdagen beslutar att Presstödsnämnden avvecklas fr.o.m. budgetåret 2002 och att bevakningsuppgifter avseende ännu återstående lån m.m. övertas av Kammarkollegiet. Bakgrunden till yrkandet är att motionärerna anser att presstödet skall avvecklas fr.o.m. budgetåret 2002. Som utvecklas i ett senare avsnitt delar utskottet den uppfattningen. En avveckling av presstödet medför att Presstödsnämnden inte kommer att ha någon uppgift att fylla. Presstödsnämnden kan därmed avvecklas. Detta bör regeringen med bifall till motion K381 yrkande 3 (m) ges till känna.

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 18 börjar med ”Motionärerna i” och slutar med ”Motionen avstyrks” bort ha följande lydelse:

Motionärerna i motion K381 yrkande 2 (m) begär en avveckling av presstödet fr.o.m. budgetåret 2002. Utskottet ställer sig bakom det kravet. I likhet med motionärerna konstaterar utskottet att regeringen har en överdriven tilltro till presstödet positiva effekter på mångfalden, det fria ordet och opinionsbildningen. Erfarenheterna hittills visar dock att stödet till stor del har använts för att täcka tidningarnas löpande utgifter i stället för till nödvändiga rationaliseringar. Detta har enligt utskottets mening medfört att tidningarna anpassat sig efter och blivit beroende av presstödet i stället för att åtgärda de ekonomiska problemen. Med bifall till motion K381 yrkande 2 (m) bör regeringen ges till känna vad utskottet anfört.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *avveckling av presstödet och Presstödsnämnden fr.o.m. år 2002*

att riksdagen med bifall till motion 2000/01:K381 yrkandena 2 och 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

3. Tröskeleffekt för lågfrekventa tidningar med riksspridning (mom. 4)

2000/01:KU1

Ingvar Svensson (kd) och Björn von der Esch (kd) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar med "När det" och slutar med "(kd) avstyrks" bort ha följande lydelse:

I motion K263 (kd) tas frågan upp om tröskeleffekter för lågfrekventa tidningar med riksspridning. Om upplagan för en sådan tidning sjunker under 7 000 exemplar upphör driftsstödet för den nivån. Enligt motionärerna bör tidningar vars upplaga hamnar under 7 000 men inte 6 500 exemplar ges ett oreducerat driftsstöd under en period av högst två år. Först därefter skall stödet avvecklas enligt övriga presstödsregler. Ett nytt sådant oreducerat driftsstöd bör enligt motionärerna kunna beviljas först när upplagan har överstigit 7 000 exemplar under minst tre år. De tröskeleffekter som motionärerna pekar på är enligt utskottets mening inte rimliga. Regeringen bör vidta förändringar i Presstödsförordningen med anledning av förslaget. Detta bör regeringen med anledning av motion K263 ges till känna.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *tröskeleffekt för lågfrekventa tidningar med riksspridning* att riksdagen med anledning av motion 2000/01:K263 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

4. Särskilt presstöd till tidningen Samefolket (mom. 6)

Per Lager (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar med "I motionerna" och slutar med "(v) avstyrks" bort ha följande lydelse:

I motion K378 (mp) anförs att det bör inrättas ett särskilt presstöd till tidningen Samefolket och att regeringen bör tillsätta en utredning med uppgift att klarlägga hur ett sådant skall utformas. Även i motionerna K312 (kd), K354 (s) och Kr341 yrkande 3 (v) tas i olika former upp frågan om särskilt presstöd till tidningar som helt eller delvis ges ut på invandrar- och minoritetsspråk. Flertalet av dessa tidningar har för närvarande små möjligheter att klara de krav för presstöd som uppställs i presstödsförordningen. Det kan emellertid av bl.a. integrationsskäl vara befogat med ett särskilt stöd för många av dessa tidningar. Enligt utskottets mening bör tidningen Samefolket komma i åtnjutande av särskilt presstöd. Regeringen bör därför ges i uppgift att utreda hur ett sådant stöd närmare skall utformas. I det sammanhanget bör även frågan om särskilt presstöd till andra tidningar som helt eller delvis ges ut på invandrar- och minoritetsspråk övervägas. Vad utskottet anfört bör regeringen, med anledning av motionerna K378 yrkande 7 (mp), K312 (kd), K354 (s) och Kr341 yrkande 3 (v), ges till känna.

dels att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. beträffande *särskilt presstöd till tidningen Samefolket*

att riksdagen med anledning av motionerna 2000/01:K378 yrkande 7, 2000/01:K312, 2000/01:K354 och 2000/01:Kr341 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

2000/01:KU1

Särskilda yttranden

1. Anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Per Unckel (m), Nils Fredrik Aurelius (m), Per-Samuel Nisser (m) och Christel Anderberg (m) anför:

Den 22 november 2000 beslutade riksdagens majoritet bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister att fastställa ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena i den statliga budgeten och en beräkning av statens inkomster avseende år 2001. Samtidigt beslutades om preliminära utgiftstak för åren 2002 och 2003.

Moderata samlingspartiet har i parti- och kommittémotioner förordat en annan inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Våra förslag syftar till att skapa förutsättningar för ett ekonomiskt, kulturellt och socialt växande Sverige. Genom en större enskild sektor och ett starkare civilt samhälle kan både företag och människor växa. Fler och fler kan komma in på den ordinarie arbetsmarknaden. Den sociala tryggheten ökar också i andra bemärkelser genom att hushållen får en större ekonomisk självständighet. Friheten att välja bidrar både till mångfald, en bättre kvalitet och en större trygghet. De enskilda människorna får ett större inflytande över sina liv.

Vi har föreslagit en långtgående växling från subventioner och bidrag till omfattande skattesänkningar för alla främst låg- och medelinkomsttagare. Samtidigt värnar vi om de människor som är i störst behov av gemensamma insatser och som har små eller inga möjligheter att påverka sin egen situation. Vi slår också fast att det allmänna skall tillföras resurser för att på ett tillfredsställande sätt kunna genomföra de uppgifter som måste vara gemensamma.

När riksdagens majoritet nu genom riksdagsbeslutet den 22 november om ramar för de olika utgiftsområdena valt en annan inriktning av politiken, deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagsfördelning inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

I kommittémotion K382 förordar vi beträffande anslaget 90:6 Stöd till politiska partier en minskning till en tredjedel av vad regeringen föreslår. Vi föreslår alltså att riksdagen anslår 48,352 mkr till anslaget för budgetåret 2001. Vidare förordar vi en årlig besparing i samma storleksordning för åren 2002 och 2003. Till grund för vår uppfattning ligger att det är avgörande för väljarnas förtroende för de politiska partierna att dessa kan leva upp till väljarnas förväntningar. Det kräver att de har hela sin lojalitet hos valmanskåren. Detta förutsätter enligt vår mening att partierna förhåller sig oberoende till alla särintressen och att partierna inte är beroende av stöd från den offentliga sektorn. I partistödet ligger också enligt vår mening en konserverande effekt, då det utgår endast till partier som är representerade i riksdagen. Lik-

nande resonemang förs också i den enskilda motionen K350 där det dessutom föreslås en avveckling av partistödet.

När det gäller anslaget 27:2 Presstödet föreslår vi i kommittémotion K381 att riksdagen anslår 239,029 mkr för budgetåret 2001 (yrkande 1). Detta innebär en minskning i förhållande till regeringens förslag med 300 mkr. Vi föreslår vidare att presstödet avvecklas fr.o.m. budgetåret 2002 (yrkande 2) och att Presstödsnämnden som en konsekvens härav avvecklas fr.o.m. budgetåret 2002 och att bevakningsuppgifter avseende ännu återstående lån m.m. övertas av Kammarkollegiet (yrkande 3). Även i den enskilda motionen K275 föreslås en avveckling av presstödet. Enligt vår mening grundas regeringens inställning till presstödet på en överdriven tilltro till presstödet positiva effekter på mångfalden, det fria ordet och opinionsbildningen. Erfarenheterna hittills visar dock att stödet till stor del har använts för att täcka tidningarnas löpande utgifter i stället för till nödvändiga rationaliseringar. Tidningarna har enligt vår mening anpassat sig efter och blivit beroende av presstödet i stället för att åtgärda de ekonomiska problemen. Avvecklingen av presstödet bör ske i två etapper. För budgetåret 2001 görs en neddragning av anslaget och resterande belopp lyfts ur budgeten år 2002. För att underlätta avvecklingen föreslår vi en ändring av reklamskatten och införande av en neutral tidningsmoms på 21 %.

2. Anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Ingvar Svensson (kd) och Björn von der Esch (kd) anför:

Kristdemokraterna har i parti- och kommittémotioner förordat en annan inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken än regeringen och dess stödpartier.

När riksdagens majoritet nu genom riksdagsbeslutet den 22 november om ramar för de olika utgiftsområdena valt en annan inriktning av politiken deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

När det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse har vi i kommittémotion K271 föreslagit att den höjning av stödbeloppen för driftsstödet till dagspressen som regeringen vill genomföra skall avslås och att anslaget 27:2 Presstödet skall minskas med 124 mkr jämfört med regeringens förslag. Vi anser att uppjusteringen av ramen för år 2000 skall återtogs och att det inte skall göras någon uppjustering för år 2001. Dessutom kan ramen minskas med 90 mkr, eftersom en storstadstidning med omfattande presstödet – Arbetet – upphört att komma ut. Vi är dock positiva till regelförändring som kan underlätta strukturförändringar inom tidningsbranschen. Som vi anger i kommittémotion K272 behövs det nämligen stöd för strukturförändringar inom dagspressen. Presstödet har betytt mycket både för mångfald i opinionsbildning och för övrig publicistisk mångfald. Förändringar på annonsmarknaden och i läsarnas krav kommer emellertid att medföra ett behov av strukturförändringar, exempelvis i form av samverkan och fusioner av olika slag. Härigenom kommer presstödet att så småningom fasas ut. Sådana strukturförändringar bör stödjas i syfte att ge en livskraftig dagspress.

I kommittémotion K271 har vi vidare föreslagit en minskning av anslaget 46:3 Datainspektionen med 6 mkr i förhållande till regeringens förslag. Vi menar att en sådan minskning av anslaget till Datainspektionen bör göras i avvaktan på resultatet av den pågående utvärderingen av Datainspektionens verksamhet.

När det gäller anslaget 90:5 Regeringskansliet m.m. föreslår Kristdemokraterna i samma kommittémotion en minskning med 430 mkr jämfört med regeringens förslag. Vi menar att utvecklingen och anpassningen av Regeringskansliet kan ske genom organisationsförändringar och rationaliseringar. Förändringsarbetet bör ha kostnadseffektivitet som mål. Ramhöjningen på 250 mkr för år 1999 bör återtas, likaså det ytterligare anslaget på 50 mkr för år 2000. Det extra tillskottet på 130 mkr som föreslogs i vårpropositionen bör heller inte fullföljas.

3. Anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Helena Bargholtz (fp), anför:

Folkpartiet liberalernas förslag till budget för år 2001 innebär i sina huvuddrag sänkta skatter för företagande och tillväxt med utgiftsökningar framför allt när det gäller vård och omsorg men även för utbildning, bistånd, miljö och rättssäkerhet. Vårt förslag till utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse – som var 760 mkr mindre än regeringens förslag – har emellertid avslagits av riksdagen i budgetprocessens första steg. Då Folkpartiets budgetförslag är en helhet är det i detta andra steg inte meningsfullt att fullfölja våra anslagsyrkanden.

Folkpartiet liberalerna har i partimotion Fi211 lämnat förslag som innebär en sänkning av ramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse med totalt 760 mkr (yrkande 6). I motionen föreslår vi att anslaget 90:5 Regeringskansliet m.m. för år 2001 bör sänkas med 330 mkr i förhållande till regeringens förslag. Enligt vår mening har Regeringskansliet under den socialdemokratiska regeringens tid vuxit starkt. Det är viktigt att standarden i Regeringskansliet är hög och lönerna konkurrenskraftiga, men den nuvarande regeringens politiserande ambitioner har enligt vår mening varit för stora. Genom en mer begränsad ökning kan de krav som EU-ordförandeskapet under det första halvåret 2001 ställer tillgodoses.

Vidare föreslår Folkpartiet liberalerna i partimotionen att anslaget 90:6 Partistöd minskas med 30 mkr för år 2001. Partiernas beroende av offentliga medel bör på sikt begränsas. En viss minskning av partistödet är därför enligt vår mening motiverad.

När det gäller anslaget 27:2 Presstödet föreslår vi i partimotionen en besparing på 400 mkr. I kommittémotionen Kr346 begärs ett tillkännagivande till regeringen om minskat presstödet. Presstödet har sedan ett trettiotal år tillbaka i stort sett samma inriktning, men det snedvrider enligt vår mening konkurrensen. Dessutom har medielandskapet förändrats påtagligt under de senaste åren, och nya typer av tidningar tillkommer ständigt. Mot bakgrund av att detta innebär en helt ny situation än vad som rådde när presstödet infördes kan stödet begränsas. Pressen bör fungera utan statliga bidrag.

4. Riksdagsledamöternas arvode

2000/01:KU1

Per Lager (mp), anför:

Miljöpartiet är förespråkare av att riksdagsledamöternas arvoden bestäms av en särskild från riksdagen fristående nämnd, såsom det fungerar i dag. År 1998 gjordes ett avsteg mot den här ordningen då riksdagen tog initiativ till och beslutade om att dels ändra förhållandet mellan arvoden och kostnadsersättning, dels höja arvodet. Miljöpartiet kritiserade starkt det beslutet. Därefter har Arvodesnämnden höjt arvodet från 36 000 till 38 000 kr/mån. Det nuvarande beslutet från nämnden innebär ytterligare en ökning, vilket enligt min mening, trots tilltron till nämnden, är olyckligt med tanke på det nu redan höga arvodet.

Förslag till beslut om anslag inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

2000/01:KU1
Bilaga 1

Utskottets förslag överensstämmer med regeringens förslag till anslagsfördelning

1 000-tal kronor

Verksamhetsområde anslag	Utskottets förslag	Reservanternas förslag i förhållande till utskottets förslag
		<u>Res. (c)</u>
27:1 Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden (<i>ram.</i>)	5 670	
27:2 Presstöd (<i>ram.</i>)	539 029	+ 250
27:3 Stöd till radio- och kassettidningar (<i>ram.</i>)	127 300	
27:4 Radio- och TV-verket (<i>ram.</i>)	10 847	- 1 987
27:5 Granskningsnämnden för radio och TV (<i>ram.</i>)	8 164	
45:1 Sametinget (<i>ram.</i>)	14 703	
46:1 Allmänna val (<i>ram.</i>)	25 000	
46:2 Justitiekanslern (<i>ram.</i>)	12 820	
46:3 Datainspektionen (<i>ram.</i>)	26 664	
46:4 Svensk författningssamling (<i>ram.</i>)	1 011	
90:1 Kungliga hov- och slottsstaten (<i>ram.</i>)	84 094	- 4 553
90:2 Riksdagens ledamöter och partier m.m. (<i>ram.</i>)	559 647	
90:3 Riksdagens förvaltnings- kostnader (<i>ram.</i>)	440 649	
90:4 Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen (<i>ram.</i>)	45 756	
90:5 Regeringskansliet m.m. (<i>ram.</i>)	3 269 649	- 300 250
90:6 Stöd till politiska partier (<i>ram.</i>)	145 200	
Summa för utgiftsområde	5 316 203	- 306 540

Lag om ändring i sametingslagen (1992:1433)

Härigenom föreskrivs i fråga om sametingslagen (1992:1433)¹

dels att i 3 kap. 7, 15, 16, 19, 24, 25 och 29–31 §§ ordet ”innerkuvert” i olika böjningsformer skall bytas ut mot ”valkuvert” i motsvarande form,

dels att 2 kap. 2 § samt 3 kap. 3, 10, 22, 32 och 32 a §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §²

Sametinget skall bestå av 31 ledamöter, utsedda genom val. För ledamöterna skall det utses ersättare. I fråga om antalet ersättare och hur de skall utses gäller bestämmelserna i 18 kap. 53 § vallagen (1997:157) *rörande* val till landstingsfullmäktige. Ledamöterna skall vara svenska medborgare.

Efter förslag av Sametinget förordnar regeringen ordförande i Sametinget. Ordföranden skall utses bland *dem* tingets ledamöter. Sametinget väljer vice ordförande bland ledamöterna.

Sametinget skall bestå av 31 ledamöter, utsedda genom val. För ledamöterna skall det utses ersättare. I fråga om antalet ersättare och hur de skall utses gäller bestämmelserna i 18 kap. 53 § vallagen (1997:157) *om* val till landstingsfullmäktige. Ledamöterna skall vara svenska medborgare.

Efter förslag av Sametinget förordnar regeringen ordförande i Sametinget. Ordföranden skall utses bland tingets ledamöter. Sametinget väljer vice ordförande bland ledamöterna.

3 kap.

3 §³

Rösträtt till Sametinget har den som är upptagen i *sameröstlängd*.

I *sameröstlängd* tas den same upp som anmäler sig till valnämnden och som är svensk medborgare och på den samiska valdagen fyllt eller fyller 18 år.

Under de förutsättningar som i andra stycket anges för svenska medborgare skall i röstlängden tas upp även de utlänningar som enligt aviseringsregistret enligt lagen (1995:743) om aviseringsregister har varit folkbokförda i landet tre år i följd före valdagen och som anmäler sig till valnämnden.

I *sameröstlängden* tas den same upp som anmäler sig till valnämnden och som är svensk medborgare och på den samiska valdagen fyllt eller fyller 18 år.

¹ Senaste lydelse av 3 kap. 31 § 1995:553.

² Senaste lydelse 1997:168.

³ Senaste lydelse 1997:168.

10 §

Valnämnden utfärdar valsedlar. På valsedel skall anges grupp, parti eller liknande sammanslutning samt minst tre kandidater för gruppen, partiet eller sammanslutningen.

Kandidatnamnen skall förses med nummer och tas upp i nummerordning under varandra. Intill varje kandidatnamn skall det finnas ett markerat utrymme där väljarna kan lämna en särskild personröst genom en markering.

För en registrerad grupp, ett parti eller en sammanslutning får finnas valsedlar med olika kombinationer av kandidater.

22 §⁴

Vid en offentlig förrättning, som skall påbörjas så snart det kan ske sedan en vecka förflutit från valdagen, skall valnämnden granska och räkna de avgivna rösterna.

Vid sammanräkningen prövar valnämnden valsedlarnas giltighet och meddelar de beslut som denna prövning föranleder. Härvid gäller för valnämnden i tillämpliga delar vad som enligt 18 kap. 9 och 10 §§ samt 11 § första stycket 1 och andra stycket 4 vallagen (1997:157) gäller för länsstyrelsen vid slutlig sammanräkning och mandatfördelning.

Vid sammanräkningen prövar valnämnden valsedlarnas giltighet och meddelar de beslut som denna prövning föranleder. Härvid gäller för valnämnden i tillämpliga delar vad som enligt 18 kap. 9 och 10 §§ samt 11 § första stycket 1, *andra och tredje styckena* vallagen (1997:157) gäller för länsstyrelsen vid slutlig sammanräkning och mandatfördelning. *Vidare gäller att ett namn som skrivits till på en valsedel skall anses obefintligt.*

Vid förrättningen skall protokoll föras.

32 §⁵

Vid mandatfördelningen mellan grupper, partier och liknande sammanslutningar skall mandatet fördelas proportionellt på grundval av valresultatet. Härvid tilldelas mandatet, ett efter annat den grupp, det parti eller motsvarande som för varje gång uppvisar det största jämförelsetalet. Jämförelsetalet beräknas genom att gruppernas, partiernas eller de liknande sammanslutningarnas röstetal delas med det tal som är ett högre än det dubbla antalet mandat som redan har tilldelats gruppen, partiet eller sammanslutningen.

⁴ Senaste lydelse 1997:168.

⁵ Senaste lydelse 1997:168.

För varje mandat som en grupp, ett parti eller en liknande sammanlutning har fått skall en ledamot utses. När en ledamot utses skall reglerna i 18 kap. 38–39 §§ vallagen (1997:157) om val till riksdagen tillämpas. För att personligt röstetal skall fastställas för en kandidat måste han dessutom ha fått lägst 25 särskilda personröster.

Sedan valnämnden fördelat mandaten i Sametinget skall resultatet av valet offentliggöras genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar.

Valnämnden skall utan dröjsmål till regeringen redovisa resultatet av valet samt utfärda bevis till valda ledamöter och ersättare.

32 a §⁶

Om en ledamot har avgått före utgången av den tid för vilken han blivit vald, skall valnämnden på anmälan av Sametingets ordförande inkalla en ny ordinarie ledamot enligt de bestämmelser i 18 kap. 62 § vallagen (1997:157) som avser ny ordinarie landstingsledamot.

Om en ledamot har avgått före utgången av den tid för vilken han blivit vald, skall valnämnden på anmälan av Sametingets ordförande inkalla en ny ordinarie ledamot enligt de bestämmelser i 18 kap. 61 § vallagen (1997:157) som avser ny ordinarie landstingsledamot.

Om en ersättare för ledamot har inträtt som ordinarie ledamot eller avgått som ersättare av annan orsak, skall valnämnden på anmälan av Sametingets ordförande utse ytterligare ersättare enligt de bestämmelser i 18 kap. 63 § vallagen (1997:157) som avser ersättare för landstingsledamot.

Den förrättning som avses i första och andra styckena är avslutad när protokollet från förrättningen har lagts fram för granskning. Efter sammanräkningen skall valsedlarna åter läggas i omslag på sätt som föreskrivs i 31 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

⁶ Senaste lydelse 1997:168.

Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen

Härigenom föreskrivs att 4 och 10 §§ lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Basstödet består av grundbelopp och tilläggsbelopp. Grundbelopp utgör 1 500 000 kronor per år och tilläggsbelopp 50 000 kronor per år.

Stödet är avsett att bekosta handläggarghjälp åt riksdagens ledamöter. Stödet beräknas efter normen att det skall täcka kostnaden för en politisk sekreterare per två ledamöter. För en politisk sekreterare utbetalas 32 200 kronor per månad.

Föreslagen lydelse

4 §

Basstödet består av grundbelopp och tilläggsbelopp. Grundbelopp utgör 1 700 000 kronor per år och tilläggsbelopp 57 000 kronor per år.

10 §

Stödet är avsett att bekosta handläggarghjälp åt riksdagens ledamöter. Stödet beräknas efter normen att det skall täcka kostnaden för en politisk sekreterare per två ledamöter. För en politisk sekreterare utbetalas 34 500 kronor per månad.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

Sammanfattning.....	1
Propositionen.....	2
Riksdagens förvaltningsstyrelsens förslag	2
Redogörelsen	2
Motionerna	3
Utfrågning.....	5
Utskottet	5
Inledning.....	5
Demokrati	7
Mål för politikområdet	7
Propositionen.....	7
Utskottets bedömning	7
Allmänna val.....	7
Propositionen.....	7
Utskottets bedömning.....	8
Justitiekanslern.....	8
Propositionen.....	8
Utskottets bedömning.....	8
Datainspektionen.....	9
Propositionen.....	9
Motionen	9
Utskottets bedömning.....	9
Svensk författningssamling	9
Propositionen.....	9
Utskottets bedömning.....	10
Mediepolitik.....	10
Presstödsnämnden och Taltidningsnämnden.....	10
Propositionen.....	10
Motionen	10
Utskottets bedömning	11
Ändrade presstödsregler.....	11
Propositionen.....	11
Motionerna	12
Tidigare riksdagsbehandling m.m.	14
Utskottets bedömning.....	15
Presstöd (anslaget)	17
Propositionen.....	17
Motionerna	17
Utskottets bedömning.....	18
Stöd till radio- och kassettidningar.....	18
Propositionen.....	18
Utskottets bedömning.....	18
Radio- och TV-verket.....	19
Propositionen.....	19
Motionen	19

Utskottets bedömning.....	19
Granskningsnämnden för radio och TV	20
Propositionen.....	20
Motionen	20
Utskottets bedömning.....	20
Samepolitik	21
Ändringar i sametingslagen (1992:1433)	21
Propositionen.....	21
Utskottets bedömning.....	22
Sametinget (anslaget)	22
Propositionen.....	22
Utskottets bedömning.....	22
Anslag som inte ingår i något politikområde m.m.	22
Riksdagens ledamöter och partier m.m.	23
Propositionen.....	23
Riksdagens arvodesnämnd	23
Motionerna	24
Sjukvårdsförmåner	24
Utskottets bedömning.....	25
Riksdagens förvaltningskostnader.....	25
Propositionen.....	25
Utskottets bedömning.....	26
Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen	26
Propositionen.....	26
Utskottets bedömning.....	27
Kungliga hov- och slottsstaten	27
Propositionen.....	27
Motionen	28
Utskottets bedömning.....	28
Regeringskansliet m.m.	28
Propositionen.....	28
Motionerna	29
Utskottets bedömning.....	29
Stöd till politiska partier.....	29
Propositionen.....	29
Motionerna	30
Bakgrund.....	30
Utskottets bedömning.....	32
Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 1999	33
Redogörelsen.....	33
Utskottet.....	33
Hemställan	34
Reservationer.....	35
1. Anslag m.m. under utgiftsområde 1 Rikets styrelse (mom. 1).....	35
2. Avveckling av presstödet och Presstödsnämnden fr.o.m. år 2002 (mom. 3)	36
3. Tröskeffekt för lågfrekventa tidningar med riksspridning (mom. 4)	37

4. Särskilt presstöd till tidningen Samefolket (mom. 6).....	38
Särskilda yttranden	38
1. Anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse	38
2. Anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse	40
3. Anslagsfördelningen inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse	41
4. Riksdagsledamöternas arvode.....	41
Bilaga 1 Förslag till beslut om anslag inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse.....	42
Bilaga 2 Regeringens förslag.....	43
Lag om ändring i sametingslagen (1992:1433).....	43
Bilaga 3 Riksdagens förvaltningsstyrelsens förslag.....	46
Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen	46